

Heemkundige kring "de Semse" v.z.w.

KERK WEERDE ST MARTINUS
GASTHUISHOEVE HOFSTADE
PROCESSIE ELEWIJT ST HUBERTUS
KAPEL HET HAMMEKE ZEMST
ONDERKAAK MAMMOET BOS VAN AA
KASTEEL RELEGEM ZEMST
SOLDATENKERKHOF EPPEGEM
TEKENINGEN AXEL NEES

Erfgoedhuis 'de Semse'
Schoolstraat 13/1 1980 Zemst.

**24ste jaargang
maart 2008**

Secretariaat: Vredelaan 48

Tel: 00.32(0)15-62.07.40

e-mail: colette.vanderbeken@panndora.be

Heemkundige kring "De Semse"

Vereniging zonder winstgevend doel
opgericht in juni 1985

identificatienummer 2740/86

ondernemersnummer 432.094.418

Erfgoedhuis "de Semse" Schoolstraat 13/1 1980 Zemst

secretariaat: Vanderbeken Colette Vredelaan 48 1982 Zemst (Weerde)

Tel: 00.32.(0)15.62.07.40

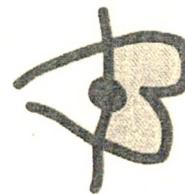
Email: colette.vanderbeken@pandora.be

Internet: Zemst.be

Koninklijke bibliotheek/wettelijk depot nummer 27982

Voor uw lidmaatschap bedankt, zo niet kunt u lid worden
door een bijdrage te storten op ons rekeningnummer

001-2183660-72

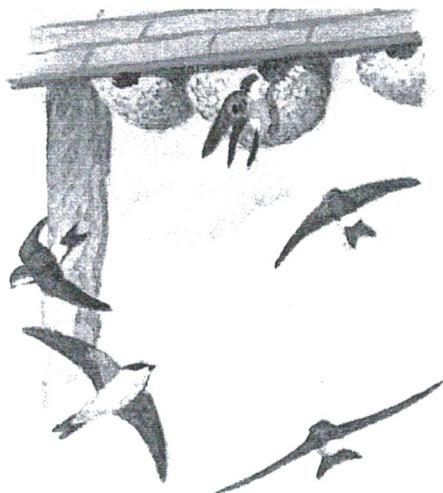

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Aangesloten bij

CONTACTFORUM
VOOR
ERFGOEDVERENIGINGEN

Woord vooraf.

Er waait een lentebriesje door de Semse kroniek!

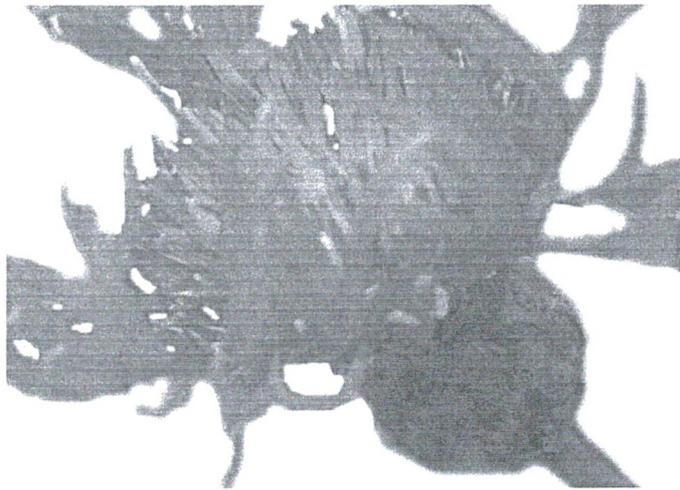
Inderdaad, de winter loopt ten einde en dus is het tijd voor frisse ideeën.

We hebben besloten om zoals voorheen vier maal een kroniek te publiceren.

Omslag: Axel Nees.

Inhoudstafel:

- activiteiten 2007	1/11
- Jaarlijkse nieuwjaarsreceptie in het Erfgoedhuis vrijdag 11 januari 2008.	12
- Ontdek de notaties van de koster van Elewijt ingeschreven in het Manuaal van de kerk Sint-Hubertus.	13/25
- Het praat-café van maandag 4 februari 2008 ging over Rituelen.	26/32
- Kranslegging aan het monument ter herinnering aan de bemanning van de vliegers Halifax en Mitchell in 1944/1945.	33
- Lezing met workshop over " <i>De kadasterkaarten van Popp, een sleutel tot de lokale geschiedenis</i> " door Prof. dr. Hannes en Wouter Ronsijn op donderdag 6 maart 2008.	34/36
- Geschiedenis van Delhaize en de supermarkten	37/38

Activiteiten Heemkring "de Semse" in 2007.

Colette Vanderbeken

- 4 januari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 6 januari - Nieuwjaarsreceptie van "Cercle Historique, Archéologique et Généalogique" de Wavre et le Brabant Wallon in het kasteel de l'Ermitage te Wavre.
- 9 januari - Bezoek aan de VRT-Reyerslaan. te Brussel. Het VRT-documentenarchief (Amerikaans theater, bezochten we in 2006). Beeld en geluidsarchief bestaat (sinds 1930) uit drie deelarchieven, het muziekarchief (voor eigen en commerciële muziekopnamen), het woordarchief (voor interviews en nieuwitems) en het geluidenarchief.
- 12 januari - Nieuwjaarsreceptie heemkring "de Semse".
- 13 januari - Opening en receptie "Meesters van de pre-Columbiaanse" kunst verzameling Dora en Paul Janssen in het Koninklijk Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel.
- 15 januari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 23 januari - Algemene vergadering Heemkunde Vlaanderen te Mechelen.
- 25 januari - Vergadering heemkring "de Semse"
- 26 januari - Lezing "Een jaar vol feesten" door Bart Lauvrijs te Melsbroek
- 27 januari - Lezing "Tussen tijd en klank - geschiedenis van de familie Michiels als makers van torenuurwerken en beiaarden in Baal, Mechelen en Doornik", door Luc Michiels in het Huis De Clippel Mechelen.
- 29 januari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 1 februari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"

- 1 februari - Praat-café in het Erfgoedhuis "de Semse" over "Witloof" - Ongeveer een eeuw geleden werd door enkele boeren uit Evere, ontdekt hoe men uit de cichoreiwortel witloof kan kweken. Daarover en nog veel meer, hoe de boeren van Groot-Zemst een florissante tijd beleefden.
- 3 februari - Het project "*Broodbakken in Vlaams-Brabant*" is een project dat ontstond in 2005. Het project startte met een demonstratie broodbakken rond het thema zelfvoorziening in het kasteeldomein van Vertrijk. Het project "*Broodbakken*" liep verder met de opening van de bakoven van Paul Buelens te Zemst-Laar. Het geheel werd afgesloten met de voordracht van Steven De Waele, bij heemkring "de Semse" te Zemst.
- 9 februari - Studie "*het geheugen van de boer/landbouw*" - archieven in België 1795/200. - ICAG te Leuven.
- 13 februari - Bezoek aan het archief van het koninklijk paleis. De archiefdienst is krachtens het Ministerieel Besluit van 10/1/1967 een afdeling van het Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Het is een private archiefdienst die beheerd wordt door een archivaris, lid van het wetenschappelijk personeel.
- 13 februari - Vergadering werkgroep lokaal sociaal beleid - gemeente Zemst.
- 14 februari - Nieuwjaarsreceptie heemkunde Vlaams-Brabant te Erps-Kwerps.
- 17 februari - Lezing te Zemst, "*Keizerin Zita en haar afstammelingen*". Ze was de laatste keizerin van Oostenrijk, koningin van Hongarije". Van 1929 tot 1940 nam ze samen met haar kinderen intrek in het kasteel "*Ter Ham*" te Steenokkerzeel.
- 19 februari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 20 februari - Opening van de tentoonstelling "*De boerenkrijg. Een archeologische kijk op de periode rond 1798*", in K.U. Bibliotheek te Leuven
- 20 februari - Vergadering voorbereiding "*uitstap naar Frankrijk - Condé-sur-l'Escaut/Bruay-sur-l'Escaut/St-Amands-les-Eaux/Bavay/Corbie*."
- 21 februari - cursus Oud schrift Erfgoedhuis "de Semse".
- 22 februari - Algemene Statutaire vergadering heemkring "de Semse" vzw.
- 24 februari - Voorbereiding van een reis naar Frankrijk, uren, afstanden, eetmaal e.a.
- 26 februari - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"

- 1 maart - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 3 maart - Praat-café in het Erfgoedhuis "de Semse" over "Leurders, en aanverwanten". Al eeuwenlang trekken mensen rond om de kost te verdienen. Tot in de jaren zestig kende men verschillende handwerkslieden, die voor het uitoefen van hun beroep geen vaste werkplaats hadden. Ze bezochten de mensen aan huis en repareerde ter plaatse. De meest eenvoudige gebruiksvoorwerpen werden niet weggegooid.
- 6 maart - Voorbereiding Open Monumentendag "Wonen" te Asse
- 9 maart - Studiedag "de sectie archief en hedendaags documentbeheer" waarop het Max Wildiersfonds te Brussel enkele toonaangevende projecten voorstellen en evalueren.
- 10 maart - Lezing "Het dorp anders bekeken". Een cursus om via internet te leren bloggen. "Van Webblog tot dorpsgeschiedenis" te Diest
- 11 maart - Genealogie te Heist-op-den-Berg.
- 13 maart - Archief "Vrouwengeschiedenis" te Brussel. Historisch onderzoek is mogelijk in de archieven van organisaties en personen uit de Belgische (en soms internationale) vrouwenbeweging.
- 13 maart - Algemene vergadering Heemkunde Vlaanderen te Mechelen.
- 15 maart - Mondelinge geschiedenis te Aarschot "Het leven zoals het was... de ijzerzandsteengroeven"
- 16 maart - Bezoek tentoonstelling Academie-plus te Mechelen
- 19 maart - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 20 maart - VVBAD debatteert met alle geïnteresseerden over de actuele ontwikkelingen rond competentie management, de lerende organisatie en levenslang leren.
- 21 maart - Internationale Ename colloquium te Gent. "De toekomst van erfgoed", veranderde visies, houdingen en contexten in de 21ste eeuw. Een uniek wereldforum om voorspellingen, plannen en gevaren rond de toekomst van erfgoed tijdens de komende decennia te bespreken.
- 21 maart - Vergadering Heemkring "de Semse"
- 23 maart - Receptie voor "nieuwe burgemeesterschap" Bart Coopman in Rubenskasteel te Zemst

- 24 maart - Ontmoetingsdag te Galmaarden. VCM-contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw met op het programma *"Erfgoedverenigingen en lokaal erfgoed (beleid) "sensibilisatie en participatie, intergemeentelijke samenwerking als toekomstmodel en de integrale aanpak van onroerend, roerend en immaterieel erfgoed"*.
- 26 maart - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 27 maart - Nacht van de geschiedenis in het Erfgoedhuis "de Semse" met als onderwerp *"Turkeye tussen Islam en Europa"* door dr. Yvo Peeters.
- 28 maart - *"Relicta, archeologie, monumenten -en landschapsonderzoek in Vlaanderen"* werd in de Albertina-bibliotheek te Brussel boven de doopvont gehouden.
- 29 maart - Vergadering gemeentehuis Zemst
- 30 maart - Studiedag Kadoc Leuven - *"Vlaams erfgoed in de vreemde - zichtbaarheid, ontsluiting & beleid"* - Wereldwijd draagt een rijk en verscheiden erfgoed een Vlaams stempel, helaas het is vaak onbekend voor het geïnteresseerde publiek.
- 2 april - Vergadering heemkring "de Semse".
- 3 april - Uitstap heemkunde Vlaams-Brabant met medewerking van verschillende Vlaams-Brabantse en Hoofdstedelijk Gewest kringen naar Frankrijk. Het is een vervolg van op 900 jaar Hertogen van Brabant en hun heersers.
- 5 april - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 5 april - Praat-café en het Erfgoedhuis "de Semse" over *"Kermis en eetgewoonten"*. Kermis, wat betekent dit eigenlijk? Het is een levende geschiedenis. Het is het enige volksfeest dat bij iedereen in de buurt komt. Een geschiedenis van mensen, uitvindingen en attracties. En wat stond er zoal op het menu? O.a. - Vermicellisoep.
- 7 april - Kasteel van Trazignies - tentoonstelling van boeken
- 11 april - Cursus Oud Schrift Erfgoedhuis "de Semse".
- 16 april - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 18 april - Cursus Oud Schrift Erfgoedhuis "de Semse".
- 19 april - Vergadering Open Monumentendag

- 21 april - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 21 april - Lezing "Geschiedenis van de Sport in de gemeente Huldenberg" toe te passen op elke gemeente.
- 22 april - Erfgoeddag "Niet te Schatten" "Oude landbouwtuigen, religieuze voorwerpen, traditionele klederdracht, boeken, kunstobjecten, oud filmfragmenten... een lokale erfgoedcollectie kan vrijwel alle aspecten beslaan van het dagelijks leven. Aan de hand van enkele voorwerpen wordt een verhaal verteld over de wijze waarop de mensen leefden, woonden en werkten. Niet alleen krijgt de bezoeker zo een kijk op de geschiedenis van een dorp of een regio, ook de bijna vergeten gebruiken en tradities. Een lokale erfgoedcollectie is dus veel meer dan een verzameling curiosa, vaak vormt ze het geheugen voor de lokale samenleving".
- 23 april - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 24 april - Vergadering Heemkunde Vlaanderen te Mechelen.
- 24 april - Lezing "De Middeleeuwen in hun hemd" te Kortenberg.
- 26 april - Vergadering Heemkring "de Semse".
- 28 april - Congres Vlaams Vereniging Familiekunde te Alden Biesen onder het thema "Adel in Limburg".
- 29 april - Bezoek aan tentoonstelling W.O. II te Zemst-Laar.
- 3 mei - Praat-café "Bijzondere mensen"
- 3 mei - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 7 mei - Seminarie "Culturele diversiteit". Hoe bereikt u dat cultureel divers publiek, hoe betreft u hen bij projecten en werking?
- 8 mei - Koninklijk Belgisch Filmarchief - Het archief bewaart filmmateriaal en documenten met betrekking tot de film en zijn geschiedenis. Vanaf de eerste filmvertoning in 1896 hebben in België duizenden nationale en buitenlandse films in de bioscopen gecirculeerd. Daarnaast zijn er, vooral in het prételevisietijdperk, talloze bioscoopjournaals en informatieve films geproduceerd. Deze films uit het verleden vormen samen met de hedendaagse films ons nationale filmerfgoed.
- 9 mei - Cursus Oud Schrift Erfgoedhuis "de Semse".

- 13 mei - Heemdag Vlaams-Brabant te Affligem. Thema - Het kaartboek en het pastoriennetwerk van de Norbertijnenabdij van Park (Oost-Brabant). Benedictijnen in de parochiale zielzorg. (West-Brabant) 800 jaar pastoors. (Midden-Brabant).
- 21 mei - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 28 mei - Pinkstermaandag - stand voor promotie van heemkring "de Semse" op de jaarmarkt te Zemst. Een tweede stand met streekproducten van de Brabantse Kouters, Dijleland, Payottenland.
- 29 mei - Vergadering heemkunde Vlaanderen te Mechelen.
- 31 mei - Vergadering heemkring "de Semse".
- 1 juni - Algemene vergadering en receptie heemkring "Limes Gatia" te Grazen.
- 2 juni - Algemene vergadering van de Koninklijke Vereniging der Historische Woonsteden & Tuinen van België vzw met als thema "Historische woonsteden en zelfbedruiping" in het Paleis der Academiën te Brussel.
- 2 juni - Van Bergen-op-Zoom naar Halsteren, Willemstad aan het Hollands Diep. Van Ossendrecht langs Hoogerheide, Woensdrecht tot Steenberg. We ontdekken landbouwbedrijven die een nieuwe bestemming kregen.
- 4 juni - Rondetafel in het Joods Museum van Deportatie en Verzet vzw te Mechelen
- 5 juni - Vergadering voorbereiding Open Monumentendag in het Sportimonium.
- 7 juni - Praat-café "Toponymie te Hofstade en Weerde".
- 7 juni - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse".
- 13 juni - Cursus Oudschrift Erfgoedhuis "de Semse"
- 17 juni - Algemene Statuaire vergadering "Association Royale Office Genealogique et Heraldique de Belgique" in het kasteel d'Archennes in Grez-Doiceau
- 15 juni - Vergadering met Bond Beter Leefmilieu te Leuven over "Vol van water - volk voor mijn waterweg"
- 18 juni - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"

- 22 juni - Bezoek aan kapel 't Hammeke met vertelling van Roger Van Kerckhoven.
- 23 juni - Braderij "*Feest in het dorp*" te Hofstade.
- 23 juni - Inhuldiging van het "*Karreko*" te keerbergen.
- 23 juni - Bezoek aan abdij Park te Heverlee.
- 25 juni - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 26 juni - Vergadering Heemkunde Vlaanderen
- 28 juni - Vergadering Heemkunde "*de Semse*"
- 28 juni - Bezoek van school uit Boortmeerbeek aan het museum "*Bos van Aa*" in het erfgoedhuis "*de Semse*".
- 29 juni - Lezing "*Mijn status is positief*" door Anna-Mie Struyf in Bibliotheek
- 30 juni - Bezoek aan het "*Bakkersmuseum*" te Veurne
- 1 juli - Uitstap van het Hertogdom Brabant aan Noord Frankrijk en Picardie. Kasteel de l'Hermitage te Condé-sur-l'Escaut, kerk van St-Pharaildis te Bruay-sur- l'Escaut, abdijkerk en museum te St-Amands-les-Eaux, archeologische site te Bavay, museum, abdijkerk, kluis en kapel van H-Colette.
- 8 juli - Vlaamse feestdag ontmoetingscentrum te Hofstade met als thema "*Vochten uw voorouders mee in de Guldensporenslag*".
- 15 juli - Opening van de "*Blokkenmakerij - 't Smiske maakt klompen*" te Rijmenam.
- 27 juli - Vergadering in het Sportimonium voor project "*Proeftuin culturele diversiteit*".
- 31 juli - Vergadering heemkring "*de Semse*".
- 2 augustus - Bezoek aan heemmuseum "*Het Molenijzer*" en het lingerie -en ondergoedmuseum "*'t zit goed 't is ondergoed*" te Putte
- 4 augustus - Wandeling "*Op zoek naar moorden, zelfmoorden, kettters & heksen in de 16de, 17de en 18de eeuw*" te Mechelen.
- 8 augustus - Bezoek aan het kasteel Arenberg, de heren de Grave's en de Croy's, familie Arneberg en de abdij van Park uit 1129 te Heverlee

- 10 augustus - Boekvoorstelling "*Heinke van Freke vertelt*" te Averbode.
- 16 augustus - Bezoek aan Loonbeek en Meerdael rond het thema "*Streekproducten*"
- 16 augustus - Bezoek aan het Talbothuis te Poperinge.
- 20 augustus - Vergadering Heemkunde Vlaams-Brabant te Erps Kwerps
- 22 augustus - Bezoek aan Schaarbeek. Het station, het stadhuis, een wandeling door de straten en de Mariakerk.
- 23 augustus - Bezoek aan het archief "Hof van Busleyden" te Mechelen
- 25 augustus - Bezoek aan kunstenaars tentoonstelling te Hofstade
- 26 augustus - Herdenking van de veldslagen in Epepegem en omgeving tijdens W.O.I., hulde aan het monument en militair kerkhof.
- 26 augustus - Wandeling door het Begijnhof van Brussel. De Brusselse Begijnhof heeft sporen bewaard van alle perioden van haar geschiedenis. Huizen in de middeleeuwse hoofdstraat dateren nog uit de tijd van het Begijnhof. De kerk is een van de mooiste barokgebouwen in Brussel.
- 30 augustus - Vergadering heemkring "*de Semse*".
- 5 september - Bezoek aan het archief volkskunde te Antwerpen.
- 6 september - Opendeur familiekunde "*de Semse*"
- 6 september - Praat-café met lezing "*criminaliteit tijdens ancien régime*"
- 9 september - Open Monumentendag in het Sportimonium met als thema "*Wonen*". Na de verdwijning van de vicus blijft er slechts een baan over van de talrijke banen vertrekkende vanuit Elewijt, deze van Namen-Waver, gekend als de Waverse baan. In 1844 werd ze een tweede rangsbaan, door de aanleg van de N227, Tervurensteenweg. Rond deze steenweg van Perk tot Mechelen bouwden we een fototentoonstelling.
- 12 september - cursus oud-schrift Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 13 september - Bezoek te Averbode aan het huis van Ernest Claes en souper te Diest met vertellingen en verhalen uit boeken van Ernest Claes.
- 17 september - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "*de Semse*"

- 18 september - Vergadering Heemkunde Vlaams-Brabant te Erps-Kwerps
- 22 september - Heemdag Vlaanderen te Aalst met als thema "*De Wereld op zijn kop - van vastenavond tot carnaval*".
- 24 september - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 25 september - Vergadering Heemkunde Vlaanderen te Mechelen
- 28 september - Vergadering heemkring "*de Semse*"
- 30 september - Genealogie te Duffel
- 30 september - Bezoek aan de gerestaureerde Wielsbrouwerij te Vorst.
- 4 oktober - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 4 oktober - Praat-café met dia-projectie over "*Water de Groot-Zemst*".
- 6 oktober - Een praktische werkvergadering "*S.O.S Parochiearchieven*" te Erps-Kwerps.
- 9 oktober - Infosessie Erfgoeddag 2008 met als thema "*Wordt verwacht*"
- 10 oktober - Cursus oud schrift Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 12 oktober - Lezing over "*Dorp Hombeek*" te Mechelen.
- 13 oktober - "*Wa ne cinema*", alles over de cinema's van Mechelen.
- 15 oktober - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "*de Semse*"
- 19 oktober - Vergadering betreffende project "*Braille*" voor museum Bos van Aa.
- 20 oktober - Studiedag "*Werken aan diversiteit in je vereniging*" "*Omgaan met diversiteit*" te Mechelen
- 21 oktober - Genealogie te Herent
- 21 oktober - Herdenkingsplechtigheid voor Mala Zimetbaunn, verzetsheldin in de Yavne School te Antwerpen.
- 23 oktober - Lezing "*Winterfeesten*" in de Lokeend te Antwerpen.
- 24 oktober - Viering 30 jaar AMVB "*Het geheugen van Brussel*". De archieven in het AMVB bakenen de selectie van de verhalen af, die elk in de 19de,

20ste of 21ste eeuw hebben bijgedragen aan de Vlaamse aanwezigheid in Brussel.

- 25 oktober - Vergadering heemkring "de Semse".
- 28 oktober - 1ste Stambomendag te Zemst met 12 standhouders en een 100tal bezoekers.
- 29 oktober - Opendeur familiekunde Erfgoedhuis "de Semse"
- 31 oktober - Landschapscontactdag - Domein De Kluis "Meerdaalbos-Heverleebos" - Provincie Vlaams-Brabant.
- 7 november - Koninklijk museum Kunst en Geschiedenis - Kroonjuwelen spelen een belangrijke rol. Een overzicht van de juwelen sinds de tijd van Karel de Grote tot het einde van de Europese traditionele monarchieën. Een weerspiegeling van de geschiedenis van Europese stijl.
- 9 november - Cursus genealogie "Wat is familiekunde? Hoe eraan beginnen?".
- 11 november - Kasteel Impel - Overhandiging van de vertaalde oude documenten aan de heer Jonker Schmitz.
- 11 november - Sinte Mette viering te Rijmenam.
- 13 november - Vergadering Heemkunde Vlaanderen te Mechelen.
- 14 november - Cursus Oud-schrift
- 15 november - Opening van de week van de Smaak met een tentoonstelling van Spijskaarten en Affiches uit de 18de -19de -20ste eeuw.
- 15 november - Lezing "Gelegenheidsmaaltijden in de 2de helft van de 16de eeuw".
- 16 november - Cursus genealogie "De burgerlijke stand en de parochieregisters als basisbronnen"
- 17 november - Bezoek aan het Erfgoedhuis "de Semse" van een delegatie Sporta - Prof. Urbain Claeys.
- 19 november - Opendeur familiekunde.
- 23 november - Cursus genealogie "Andere bronnen voor familiekunde"
- 24 november - Eetfestijn "Goddelijk in de mond", afsluiting van de week van de Smaak.

- 24 en 25 november - Stambomen weekend te Hever.
- 26 november - Opendeur familiekunde
- 30 november - Cursus genealogie "*Familiekunde en het gebruik van de computer*"
- 4 december - Vergadering "*diversiteit*" in Sportimonium.
- 5 december - Vergadering Erfgoeddag 2008 in Lamotcentrum te Mechelen.
- 5 december - Vergadering heemkunde Vlaams-Brabant "*Frankrijk 2008*" te Erps-Kwerps.
- 6 december - Opendeur familiekunde
- 6 december - Praatcafé "*Het leven zoals het was....*" Het Leven zoals het was anno 1800 is een geacteerde vertelling van de hand van Roger Van Kerckhoven. En versnaperingen van Sint-Niklaas.
- 7 december - Cursus genealogie "*Werkvergadering: mogelijkheid om meer uitleg te bekomen over uw opzoekingen*"
- 8 december - Genealogische en Heemkundige contactdag te Breendonk
- 9 december - Bezoek aan tentoonstelling in het stadhuis te Brussel - thema "*Van Stadt en Schone Buytens*"
- 10 december - Vergadering Lamotcentrum te Mechelen over "*Erfgoed*"
- 11 december - Vergadering heemkunde Vlaams-Brabant te Erps-Kwerps
- 12 december - Cursus "*Oud-schrift*"
- 13 december - Uitnodiging vanwege Technopolis te Mechelen.
- 14 december - Bezoek tentoonstelling "*In Gods naam*" abdij van Park te Leuven.
- 17 december - Opendeur familiekunde

Beste Heemvrienden,

Bij het einde van het heemkundige jaar past het om al onze medewerkers en kringleden te danken voor hun inzet, interesse en vertrouwen in de heemkring "de Semse"

Het voorbije jaar was rijk aan mooie momenten, de verschillende lezingen, diavonden en praat-café's "Kadaster, Witloof, Kwakzalvers en leurders, kermis, dorpsfiguren, Toponymie Hofstade en Weerde, Keizerin Zita, Turkije tussen Islam en Europa, criminaliteit, Water in al zijn aspecten, Het leven zoals het was in 1800".

De ontmoetingsdag van VCM te Galmaarden.

Erfgoeddag "Niet te schatten", archivering en vertaling van het archief van het kasteel Impel.

33ste heemdag Vlaams-Brabant te Affligem.

Uitstap naar Noord-Frankrijk, gebied van de Nerviërs, de Romeinse heirbanen, de Middeleeuwse abdijen en bisdommen.

Bezoek aan het Arenbergkasteel en de Abdij van Park te Leuven.

Bezoek aan het Talbothuis te Poperinge.

Open Monumentendag "Wonen" in Sportimonium.

Heemdag Vlaanderen te Aalst "Een wereld op zijn kop -carnaval".

1ste stambomendag met een twintigtal deelnemers, maar acht maal zoveel bezoekers.

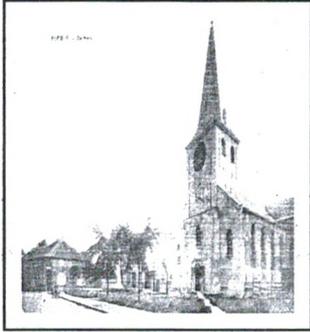
Week van de smaak met een lezing over "Gelegenheidsmaaltijden in de 2de helft van de 16de eeuw", tentoonstelling van spijskaarten uit de 18de 19de en 20ste eeuw en we eindigde met een avondmaal "Goddelijk in de mond".

Natuurlijk waren er ook de dag dagelijkse beslommeringen eigen aan een bloeiend kringleven, zoals dat van heemkring "de Semse".

Wij danken u nogmaals voor jullie sympathie en wensen jullie allen een gelukkig en gezond nieuwjaar.

Fons Mannaerts
Voorzitter
11 januari 2008.

Manuaal van de koster van Elewijt. Patroon Sint-Hubertus.

Colette Vanderbeken

Januari.

0:5:0 Het jaargetijde van den Eerwaarde heer Christoffel van Espen in zijn leven pastoor in Elewijt, die heeft gelaten aan de pastoor en de koster van Elewijt jaarlijks vijftien stuivers blijkende bij testament in datum 1.a

Dit zal geschieden op de eerste maandag na Drie Koningen compt. Voor de pastoor tien stuivers en voor de koster vijf stuivers.

Dit moet betalen de kerk van Elewijt.
Betaalt van 1742 tot 1790

Januari

De pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks drie guldens voor het jaargetijde van Maximiliaan vander Vorst en Maria van Schoubroeck, het welk betaalt wordt uit een half dagwand land gelegen binnen Elewijt op het Molenveld tussen de goederen van de kerk van Elewijt, mijnheer van Caster, Peeter van Staen en Lieven Segers Dit geschiede den 14 januari voor de pastoor twee gulden voor de koster een gulden.

Dit jaargetijde moet betalen Cornelis Ermans, smit in Elewijt.
Betaalt van 1742 tot 1795.

Word nu betaalt door Jan Cnops gegeven voor dito pand 1809 tot 1816 en 1820 tot 1823.

Januari

0:10:0 Het jaargetijde van Catherine van Sterteghem die heeft gelaten aan den pastoor en de koster van Elewijt dertig stuivers jaarlijks dewelke bij testament heeft achtergelaten aan de kerk van Elewijt de som van dertig gulden eens welke som de kerk van Elewijt heeft genoten.

Dit jaargetijde geschiede de 21 januari.

Voor de pastoor een gulden en voor de koster tien stuivers.

Dit moet betalen de kerk van Elewijt.
Betaalt van 1742 tot 1790.

Januari

Het jaargetijde van Arnoldis de Wilre hetwelk geschiede "*dominicante purifiucationem beate Maria Virginis*".

Voor het jaargetijde trekt de heer pastoor en koster van Elewijt te samen jaarlijks de helft van een oude hofstede nu land aan de Beloken Dries waar van de andere helft trekt de heilige Geest van Elewijt regenoten oost en west de heer Baron Roosens, zij de Beloken Dries, noord Paulus Janssens.

Dit word in het geheel verhuurd met de andere helft van den H.Geest en de als nu verhuurd aan Paulus Heremijts voor de som van twaalf gulden jaarlijks nu de som van 15:0

nota in de marge: Het part van de Heer pastoor en de koster is cijns roerig onder het Laathof van 't Steen en het paart van de H. Geest, is leenroerig onder het Leenhof van 't Steen samen een half bunder.

Betaalt van 1742 tot 1790 - 1793 tot 1797.

Februari

De pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks een half "veersch" rogge Mechelse maat op een dagwand land genoemd het Lakemansveld gelegen op het Mosvenne onder Elewijt toebehorende aan de erfgenamen Huybrechts-Beelaerts, nu Herreman-Herrebaunts over het jaargetijde van Jan van Attevoorde.

Dit jaargetijde geschied in "*festo Cathedrae Sinte Petri*", en moeten betalen de erfgenamen Rombaut Cauwenbergh en de Gilliam de Leebeeck, nu Jan Verbist en Jan Jonckers.

Betaalt van 1741 tot 1798.

Maart

De pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks dertig stuivers op huis en de hof gelegen aan het kerkhof alhier te Elewijt ende dat voor het jaargetijde van Huybrecht Sloodts in zijn leven koster van Elewijt en zijn huisvrouw Frederica van Calster.

Dit jaargetijde moeten betalen Henricus De Coster "*custos*" in Elewijt en de erfgenamen van Peeter vander Hoeven in huwelijk met Marie van Hoof

Betaalt van 1742 tot 1790.

April den 15de.

0:8:2 De Pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks vijf en twintig stuivers op een zeker erf bebouwt met twee huizen gelegen in de parochie van Eppegem aan het kerkhof genaamd "*het Werdelken*" eertijds Colijsstede groot een dagwand onbegrepen de maat 't Heerenstraat van een kant, het kerkhof van Eppegem ten tweede de Zenne ten derde zijde en dat voor het jaargetijde van Elisabeth van Sterteghem.

Dit is afgeleid en de kerk van Elewijt heeft het kapitaal aangenomen en moet dit jaargetijde betalen.

Betaalt van 1742 tot 1790.

April.

De pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks dertig stuivers voor het jaargetijde van Rombaut vander Voordt en Magdalena Cockx bezet op huis en de hof gelegen aan de Heijgendries toebehorende eertijds Rombaut vander Voordt nu Gilliam Ceulemans strooidekker die het voorgaande goed heeft gekocht.

Dit moet betalen Anthon Juliens, nu Adriaen Julien, nu Antoon van Campenhout.

Dit jaargetijde geschiede woensdag na Pasen.

Betaalt van 1742 tot 1785 -----1818.

April.

De pastoor en de koster van Elewijt trekken jaarlijks drie guldens en dat voor twee jaargetijden, het een voor Anthoon Verhaeren, het welk geschied de 8 april en de andere voor Anna van Tielt zijne huisvrouw het welk geschied de 9 april voor de pastoor twee gulden en voor de koster eene gulden.

Deze twee jaargetijden moet de kerk van Elewijt betalen, aangezien de kerk van Elewijt de rente trekt van zes gulden jaarlijks staande op het huis en de hof van Jan Verhoogen tot Elewijt gelegen tegenover de pastorij van Elewijt.

Dit moet betalen Henricus vanden Eijnde in huwelijk met Maria Verhoogen, nu de kerk van Elewijt.

Nota: Deze rente is afgelegd op de 31 juli 1783 zijnde het kapitaal 50 gulden wisselgeld en 50 gulden courant door Henderik vanden Eijnde. De kerk is belast om de jaargetijde te betalen mits zij het geld heeft genomen ter presentie van Egidius Vermoesen pastoor, A. Lauwers, drossaart, F. Verbist en L. Sloodts, kerkmeesters. Betaalt van 1742 tot 1790.

Eersten mei

0:4:0 Het jaargetij van Jan Colmans en zijn huisvrouw Dimpna Cornelis voor de pastoor en Koster van Elewijt, twaalf stuivers.

Dit moet betalen de kerk van Elewijt

Betaalt van 1742 tot 1790.

Negen mei

Het jaargetijde van heer Petrus van Kiel, kanunnik van Onze-Lieve-Vrouw van Mechelen een gelezen mis waarvoor wordt betaalt acht stuivers.

Nota: komt een derde part aan den koster.

Dit moet betalen de H. Geest van Elewijt aangezien de H. Geest van Elewijt heeft genoten honderd gulden die de voorziene kanunnik heeft in zijn leven gegeven aan de armen van Elewijt met conditie van één gelezen mis voor zijn ziel jaarlijks.

Dit moet betalen de H. Geest van Elewijt.

Betaalt van 1742 tot 1785.

Mei

1:0:0 Het jaargetijde van Lauwerijs van Roeij en Maria De Boeck "*gehuijsschen*" in hun leven.

Pachter en pachteresse geweest op het hof van Horickx Huijn in het kwartier van Boekt onder Perk voor welk jaargetijde Marie De Boeck heeft gelaten honderd gulden courant geld aan de kerk van Elewijt volgens testament gepasseert voor de notaris Lemmens tot Steenokkerzeel residerende op de 6 augustus 1760.

En alzo de kerk of de kerkmeesters van Elewijt deze honderd gulden courant geld niet en hebben aangenomen zo hebben de erfgenamen van Jan van Roeij wettigen zoon van de voorziene testamentaris deze honderd gulden courant geld bezet en bepand op een half bunder land "*salvo justo*", gelegen op het nieuw land onder Elewijt, regenoten noord Jan De Coninck, Peter De Coninck en Frans De Coninck, ten Oosten Lauwerijs Joseph, Sloodts en Cornelis Nobels, ten zuiden de vrouwe Pijperzeel en Peter Van Kelst, ten westen de baronesse van Perk en Elewijt.

Ende alsdan hebben de erfgenamen van Jan van Roeij het vooziene half bunder publieklijk verkocht op de last van honderd gulden voor het celebreren van een eeuwig jaarlijkse jaargetijde voor de zielen van Lauwerijs van Roeij en Maria De Boeck in de kerk van Elewijt en daar voor betalen drie gulden jaarlijks te weten aan de heer pastoor van Elewijt een gulden en aan de koster een gulden en aan deze kerk een gulden.

Welk half bunder heeft gekocht Jacq en Jan van Poeijer dewelke dit jaargetijde moeten betalen.

Betaalt door Jan van Poeijer het jaar 1778-17779-1780-1781-1782-1783-1784-1785.

Juni

Woensdag na de feestdag van het Allerheiligste Sacrament des Altaars het jaargetijde van Eerwaarde heer Petrus van Schouwbroeck in zijn leven pastoor van deze parochie voor de pastoor twee gulden en voor de koster een gulden.

Dit moet betalen de kerk van Elewijt.

Betaalt van 1742 tot 1790.

De 8 juni geschiet binnen Perk.

Het jaargetijde van de Edele heer Guilielmus Bernaige van Perk en Elewijt.

Voor de heer pastoor van Elewijt 24 stuivers en voor de koster van Elewijt 12 stuivers

Dit moet betaalt worden uit het Stock, gezegd Stockbeemden gelegen onder Elewijt.

Betaalt van 1742 tot 1791.

Bijlage:

De 8 juni binnen Perk het jaargetijde van de heer Guilielmus Bernaige heer van Perk en Elewijt voor de pastoor van Elewijt 24 stuivers voor de koster 12 stuivers.

De 20 juli binnen Perk het jaargetijde van heer Fredericus De Maerseleer en zijne huisvrouw Margerite de Bernaige voor de pastoor 24 stuivers en voor de koster 12 stuivers welke laatste aan mij gedaan is door Henricus De Coster in het jaar 1791 of 1792 welke zal blijken in de rekeningen welke betalingen ik ootmoedelijk verzoek met den eerste van Joannes Baptista Decoster. Get. Petrus Vermoesen.

Juli.

0:2:0 Op Sint-Jacobdag het jaargetijde van Paulus Heunens en Catherina Verhaegen zijn eerste en Maria Vermeiren zijn tweede huisvrouw jaarlijks acht stuivers voor de pastoor en de koster.

Dit moet betalen de kerk van Elewijt.

Betaalt van 1741 tot 1790.

Juli.

De 20ste juli geschiet het jaargetijde van de Zeer Weledele Heer Fredericus van Marselaer en zijne huisvrouw Margerita van Bernagie. Welk jaargetijde geschiet te Perk voor de pastoor van Elewijt 24 stuivers en voor de koster van Elewijt 12 stuivers als ook voor ieder een wit brood als zij daar aanwezig zijn.

Dit word betaalt uit de Stockbempden onder Elewijt.

Betaalt van 1741 tot 1791.

Juli.

22 juli het jaargetijde van Huijbrecht van Grunderbeeck en Anna Jacobs zijn huisvrouw voor de koster 10 stuivers.

Dit moet betalen de erfgenamen van Huijbrecht van Grunderbeeck uit een zekere bos omtrent een half bunder gelegen aan de "*Elsche bosschen*" tot Elewijt, nu Maximiliaan De Coninck, nu Frans Vanden Heuvel tot Epegem.

En wordt betaald door Jan De Coninck zoon Philippus tot Elewijt, nu Frans De Coninck.

Betaalt van 1741 tot 1811.

Juli.

Het jaargetijde van Gilliam van Calster en Angelina Coosemans komt jaarlijks aan de koster van Elewijt tien stuivers bezet op een dagwand land gelegen op het Molenveld oost en zuid de heer baron van Celles, heer van Schiplaken, ten westen de Heilige Geest van Elewijt en ten noorden de Heidestraat volgens de goederenbrief op datum van 13 augustus 1763 gepasseerd in de wet van Perk en Elewijt.

Nota: dit dagwand is nu bebouwd met een huis door Henricus Goovaerts en Elisabeth van Hoof "*gehuysschen*".

Betaalt van 1767 tot 1792.

Nota: dit goed is belast met vijf stuivers aan de kerk van Elewijt boven het jaargetijde.

Juli.

Het jaargetijde van Jan Mannaerts en Magdalena Peeters "*gehuyschen*" bezet op zeker stuk land groot een half dagwand onbegrepen der mate gelegen onder Elewijt "*nassauw*" regenoten te eerste en te tweede; Juffr. Noterschaten, den Dries te derde en de Vennestraat te vierde zijde, dit half dagwand is verkocht aan de heer De Broeijer rentmeester generaal van de prins van Grimbergen met last van het zelfde jaargetijde volgens akte gepasseerd voor de notaris P. Van Haecht tot Boortmeerbeek residerende de datum 8 juni 1759.

Voor dit jaargetijde wordt betaald dertig stuivers voor de heer pastoor, en de koster van Elewijt door Jacobus Cauwenbergh tot Elewijt.

Betaalt voor het part van de pastoor van Elewijt tien stuivers jaarlijks van 1777 tot 1797.

Augustus

0:10:0 Het jaargetijde van Paulus Janssens en Susanna Vanden Brande betalen jaarlijks aan de heer pastoor en de koster van Elewijt voor een eeuwig jaargetijde dertig stuivers bezet op een half bunder land gelegen op het Molenveld alhier ten eerste oost den Voetweg naar het Moleken van Peter De Winter; ten westen de Abdij van Grimbergen, ten noorden de commanderij van Pitzenburg binnen Mechelen.

Dit wordt betaald door Paulus Janssens en Susanna Vanden Brande nu Joannes Jacobus vander Hoeven.

Betaalt van 1778 tot 1795.

September.

0:8:0 10 september het jaargetijde van de heer Jacobus De Cock eertijds kapelaan van Elewijt voor de heer pastoor van Elewijt zestien stuivers en een halve en voor de koster van Elewijt acht stuivers en een halve.

Dit moet de kerk van Elewijt betalen. Betaalt van 1741 tot 1790.

September.

Op St Mattheus dag het jaargetijde van Nicolaus Oudaert met zijn huisvrouw Margarita van Reckhem, item het jaargetijde van Huijbrecht Oudaert.

Voor het eerste jaargetijde trekken de pastoor en de koster te samen 24 stuivers.

En voor het tweede 4 stuivers maakt te samen 28 stuivers ergo voor het part voor de pastoor achttien stuivers en halve en voor het part van de koster negen stuivers en een halve.

Dit moeten betalen de erfgenamen van Maximiliaan vander Vorst

nu Karel van Loock getrouwd geweest met Anna vander Vorst

nu Geeraert Usuwils

nu Francis Sloodts

nu Lauwerijs Joseph Sloodts

Betaalt van 1742 tot 1784.

September

Dominica post festum St Mathei. Het jaargetijde van Michiel van Melsbroeck met zijn huisvrouw. Voor de pastoor en de koster van Elewijt jaarlijks een viertel "*veertel rogge Mechelse maat*".

Dit wordt betaalt uit vijf dagwand land gelegen onder de baronie van Melsbroek op het Zelaerveld. Dit betaalt de heer baron van Perk en Elewijt. Betaalt 1741 tot 1797.

Het huis gebouwd op het kerkhof van Elewijt in het jaar 1782 heeft gekost 852:1:1.

Betaalt uit de ontvangen offeraalmoezen van Sint-Huybrechts. Dienende voor de mensen die besmet zijn met de ziekte van razernij voor hun logement.

Ontvangen 819:18:2 Uitgegeven 852:1:1.

Oktober.

Dominica ante festum omnium Sanctorum. Het jaargetijde van Jan De Prost en Ida zijn huisvrouw. Voor de heer pastoor en de koster van Elewijt acht stuivers jaarlijks.

Dit moeten betalen de erfgenamen van Mijnheer van Eijck tot Mechelen in de tente nu mijnheer Schippers, secretaris van de stad Mechelen.

Betaalt van 1741 tot 1794.

Oktober.

Het jaargetijde van Francis Janssens bezet op zeker stuk land groot vijf en zestig roeden salvo justo als nu daar op gebouwd is een huis genaamd Sint-Elooi gelegen onder Hofstade land van Mechelen. Regennoten ten eerste-oost mijnheer Van Kiel, zuid Jan Peeters, west de baan van Kampenhout op Mechelen, noord Judocus Jacobs en mijnheer Francis Van Kiel volgens akte gepasseerd voor de notaris van Hesen de datum van 29 maart 1754 tot Mechelen residerende.

Voor dit jaargetij wordt jaarlijks betaalt dertig stuivers voor de Eerwaarde Heer pastoor en de koster van Elewijt door Jacobus De Koninck eigenaar van dit goed en de meester smid tot Hofstade in Sint-Elooi.

Betaalt voor het paard van de koster van Elewijt tien stuivers jaarlijks van 1779 tot 1817.

Nota: dit goed is belast met vijf stuivers aan de kerk van Elewijt boven het jaargetij.

Ontvangen van Joannes Baptist De Coster betalende voor David De Coninck voor twee jaargetijden in de kerk van Elewijt voor de jaren 1798, 1799, 1800, 1801, 1802

een som van tien gulden. 2 thermidor jaar tien. Get. Petrus Vermoesen, koster van Elewijt.

Oktober.

Het jaargetij van Joanna Verbist bezet op zeker stuk land groot vijf en zestig roeden salvo justo als nu daarop gebouwd een huis genaamd St Elooï gelegen onder Hofstade land van Mechelen regennoten van een zijde ten oosten mijnheer Van Kiel, gezegd Jan Peeters, ten westen de baan van Kampenhout op Mechelen, ten Noorden Judocus Jacobs en mijnheer Frans Van Kiel, volgens akte gepasseerd voor de notaris van Hesen op datum van 29 maart 1754 tot Mechelen residerende.

Voor dit jaargetij wordt jaarlijks betaald dertig stuivers voor de Eerwaarde heer pastoor en de koster van Elewijt door Jacobus de Konink, eigenaar van dit goed en de meester smid tot Hofstade in St-Elooï.

Betaalt voor het paard van den koster van Elewijt tien stuivers jaarlijks van 1779 tot 1816.

Nota: Dit goed is belast met vijf stuivers aan de kerk van Elewijt boven het jaargetij.

November.

0:8:0 Het jaargetij van Jacobus de noese of noiye met zijn huisvrouw, en Hendrik Mortelmans met zijn huisvrouw en Asam van Attenvoorde.

Dominica post festum Sint Martini jaarlijks acht stuivers voor de pastoor en de koster. In dit jaargetij moeten jaarlijks betalen vijf stuivers Cornelis Cauwenbergh nu Jacobus Cauwenbergh en als nu Jan Francis Verbist in huwelijk met Maria Cauwenbergh, dochter Jacobi.

En drie stuivers worden betaald uit een hofstede gelegen voor het hof van Diependael toebehorende Peeter van Loock, nu Jan de Coninck, nu de erfgenamen van Jan De Coninck, nu Andries De Coninck, nu Francis de Coninck en nu Cornelis Verkammen in huwelijk met Joanna De Coninck, dochter van Francis De Coninck.

Betaalt van 1741 tot 1790.

December

In festo Ste Thomas het jaar getij van Geeraert van Binst voor de pastoor en de koster van Elewijt twee half mokens rogge Mechelse maat.

Dit moeten betalen France Peeters een half moken, nu Cornelis Peeters, nu Jan Peeters zoon van Cornelis.

Betaalt het half moken staande ten laste van Peeters van 1741 tot 1758.

Betaalt door Juffr. De Fraij, nu de greffier de Fraij nu de Edelen Heer baron van Perk en Elewijt van 1741 tot 1774.

Betaalt door Gilliam Roecken, zoon van Gilliam het tweede half moken voor die jaren.

Van Gilliam Roeckens de jonge de som van 1:1:0 op rekening den 24 sept. 1786.

December

14 december het jaargetij van Jan van Veltum.

15 december het jaargetij van Catlijn Spruijt huisvrouw van Jan van Veltum.

Voor de heer pastoor van Elewijt voor deze twee jaargetijden 20 stuivers en voor de koster van Elewijt 10 stuivers.

Dit moeten betalen de erfgenamen van Jan van Veltum, nu Joos Teugels Radermaker, nu Louis Coenaerts, smid in Elewijt, nu Joannes Baptist Godts.
Betaalt van 1741 tot 1795.

December

Het zondags gebed voor de zielen van de heer Cosmas van Vesten en Margarita t' Serraeys.

Nu het jaargetijde Heer Cosmas van Vesten en Margarita t' Serraeys.

Voor de heer pastoor van Elewijt 24 stuivers en voor de koster van Elewijt acht stuivers en twee oorden jaarlijks.

Dit moet betaalt worden uit de kerkenbeemd gelegen onder Weerde, ten oosten de heer baron Derelles, ten zuiden de beek, ten westen de weibeemd en ten noorden de Steenbergstraat.

Betaalt van 1741 tot 1786.

Item ontvangt de koster van Elewijt jaarlijks van de H. Geest van Elewijt een veertel koren Mechelse maat voor zije dienst in de administratie van de H. Sacramenten aan de arme zieken van Elewijt.

Betaalt van 1741 tot 1785.

Fructus missae Beata Maria Virginis qua celebratur feria tertia.

Notitie van hetgeen de koster van Elewijt jaarlijks ontvangt uit het "*Beneficie*" van Onze Lieve Vrouw en uit het "*Beneficie*" van Ste Nicolaas.

In de eerste rekt de koster van Elewijt het derde part van een half veertel rogge Mechelse maat op een stuk land groot omtrent drie dagwanden gelegen onder de parochie van Weerde aan de weg die naar Mechelen komende met het einde van de goederen aan de kerk van Weerde.

Dit wordt betaalt door Cornelis van Relegem, nu door Michael van Relegem tot Weerde

Betaalt van 1741 tot 1809 en 1814.

Item een half bunder land geheten het Ceutenblok bezet tot Onze Lieve Vrouw mis, gelegen binnen de parochie van Elewijt tussen de "*pietantie*" van Grimbergen goed, ten zuiden s' heerestraat, ten noorden mijnheer Coulet, ten oosten Peeter Verbist, ten westen, belast aan de heer van perk en van Elewijt met een cijns van een stuiver en zestien meijten en voor de straat cijns, vijftien meijten.

Dit land is nu verhuurd aan Francis Verbist zoon van Peter voor een termijn van zes jaren met drie jaren te scheiden wie het van wederzijden gelieven zal, vermits van beide zijden een behoorlijke opzegging moet gebeuren voor de som van vijftien gulden jaarlijks, waarvan het eerste jaar huur zal betaalt worden op St-Andries 1773 en zo voort van jaar tot jaar reserveren de verhuurders voor hun zelf het houtkappen van de stronk. Bomen op de buitenplant, alsook de stronken bomen en de stronken hout staande aan de voorzijde van het land.

Van dit land en de hout-was trekt de koster van Elewijt het derde part naar de proportie van de huur.

Betaalt door Peeter Verbist, nu Francis Verbist van 1741 tot 1797.

Item een half bunder beemd gelegen in het Schoubroeck onder Elewijt tot de selve mis, gebaat waarvan de koster van Elewijt het derde part is competerende, ten oosten het gasthuis van Onze Lieve Vrouw over de Dijle tot Mechelen, ten noorden, hetzelfde gasthuis, ten oosten de Barebeek, ten zuiden de heer baron van Perk en Elewijt.

Het part van de koster betaalt van 1742 tot 1790

Item ontvangt de koster van Elewijt uit de "*Cappellanie*" van Ste Nicolaas jaarlijks drie mokens rogge Mechelse maat en dat voor zijn dienst in de zelfde mis dewelke door de heer pastoor van Elewijt moet betalen, die zelf de kapelaan is en ervan geniet.

Nota: Deze "*fondatie*" is annexe aan de "*cure*" van Elewijt en werd geschonken aan Henricus Sericx pastoor van Elewijt, en de daarop volgende pastoors hebben altijd recht op deze "*fondatie*" en niet kan door gegeven worden aan andere zonder de toestemming van de pastoor van Elewijt.

Deze "*fondatie*" is nu gegeven aan een wereldlijke priester van het bisdom van Namen.

De koster van Elewijt ontvangt jaarlijks deze drie mokens uit een bunder land gelegen binnen de parochie van Elewijt op het Sweymeer, veld, de Leibeek tegen het goed van den H. Geest Beata Maria, ten oosten, het hierna beschreven bunder, ten westen de voorschreven H. Geest B. Maria, ten noorden de erfgenamen François Kerseleirs, de erfgenamen Bauwens en Margriet De Wolf, ten zuiden nu Jacobus van Cauwenbergh staande op het manuaalboek van de heer pastoor, folio 65.

Betaalt van 1741 tot 1794.

Voldaan voor het jaargetij van Hubertus Sloodts tot het jaar 1794 "*inclus*" met 9 gulden.

Fondatie van de eerste donderdag mis die doorgaat op alle eerste donderdagen van de maand.

Item een half bunder "*winnens*" land gelegen onder Kampenhout op 't Volderveld, nu genoemd het Hinderveld voor welk voorschreven goed de koster van Elewijt ontvangt de som van drie gulden, den gulden tot XX stuivers en de stuiver tot drie plecken brabantse voor zijne diensten in de voorziene missen van het Allerheiligste en de Aller Hoogwaardigste Sacrament van het Altaar en het jaargetij van Jan Creun en zijn huisvrouw, Maria Verbist, Egidius Creun zijn vader, en Maria Verstraten zijn moeder.

Dit moet de heer pastoor van Elewijt betalen.

Betaalt van 1741 tot 1794.

Fondatie van de tweede donderdagse mis de welke gedaan wordt iedere derde donderdag van iedere maand.

Item ontvangt de koster van Elewijt jaarlijks uit een rente van drie honderd vijftig gulden courant geld achtergelaten voor het celebreren van een maandelijke donderdagse mis op de derde donderdag van ieder maand, het derde part van de interest welke som is neergelegd op 15 oktober 1742 door Jan Cordemans tot Kampenhout op de interest van twaalf gulden courant jaarlijks.

Betaalt van 1743 tot 1770.

Deze rente is afgelegd of gequiteert en wederom aangelegd te Grimbergen boven Vilvoorde door Francis Oostens de voorziene gelijke som van drie honderd vijftig gulden courant tot het celebreren van een maandelijks mis op de derde donderdag van ieder maand waarvan de heer pastoor en de koster van Elewijt jaarlijks ontvangen tien gulden en tien stuivers voor de interest, dus de koster van Elewijt ontvangt voor een derde part drie gulden en tien stuivers.

Deze rent betaalt den 26 oktober vanaf 1773 tot 1795.

1852 - Was te betalen aan de pastoor door de koster.

Pastoor - 2 pond spillen lijk - Vrouw Van Nerom	5,26
Pastoor - 2 pond spillen lijk - J. B. Van Eessel	5,26
Kerk - 7 1/2 pond oud was, februari à 1,50	11,25
kerk - 4 1/2 pond was, lijk van Eesel	11,83
Pastoor - 2 pond spillen, lijk Van Dessel	5,26
Pastoor - idem Van Steenwinkel	5,26
Kerk - 4 1/2 pond was idem	11,83
Pastoor - 2 pond spillen lijk Amelia Cnops	5,26
idem 15 oud drupwas 32, 1/2	32,50
Pastoor - 2 pond spillen lijk A.M. Lombaerts	5,26
idem 2 pond spillen lijk Verstraeten	5,26
Kerk - 1 1/2 2 kaarsen à 3/4 idem	3,94
Pastoor - 2 pond spillen Bruyninckx	5,26
Kerk - 3 pond 4 kaarsen à 3/4 idem	7,88
Pastoor - 2 pond spillen Ant Timmermans	5,26
Kerk - 4 1/2 pond 6 kaarsen à 3/4	11,82

1853.

Pastoor - 2 pond spillen Barbara De C euster	5,26
Kerk - 6 k à 3/4 = 4 1/2	11,82
Pastoor - 4 pond spillen Vercaeren Marcellus	11,14
Kerk - 19 ponden oud was à 1,50	28,50

1854.

Pastoor - 4 spillen Vandermeulen David	11,24
Kerk - 10 k à 3/1	20,44
Kerk - 10 1/2 pond oud was	15,75
Pastoor - 2 p spillen De leebeeck	5,62
Pastoor - 2 p spillen Schoreels Francis	5,62
Kerk - 6 kaarsen à 3/4	12,65
Pastoor - 2 pond spillen Mannaerts Jacob	5,62
Pastoor - 4 pond spillen Van Kelst Jan	11,24
Pastoor - een kaars aan het beeld O.L.Vrouw	1,00
Pastoor - 2 pond spillen Verschueren Martinus	5,62

Aangifte van de nalatenschap van Joannes Baptiste Decoster te Elewijt overleden op 20 december 1855.

De ondergetekende 1ste Petronella Decoster & Joseph Verstraeten, 2de Joanna Catherina De Coster & Karel Louis Roekens, 3de Peeter Joannes De Coster, 4de Maria Catherina De Coster, 5de Jan Joseph De Coster kozen voor verblijfplaats

Elewijt ten huize van de Burgemeester, dat zij geroepen zijn tot het inzamelen van de immobiliere nalatenschap van wijlen hun vader Jan Baptist De Coster echtgenoot van Maria Josepha Van Eylen, overleden te Elewijt, plaats van zijn laatste verblijf op de twintigste december 1855.

Dat zijn nalatenschap de volgende immobiliere goederen bevat:

1. Voor twee derde delen in een perceel land groot 49 aren, 60 centiaren gelegen op de Kleine Hazelaar onder Berg, sectie A n° 156 van het kadaster in waarde gebracht voor een waarde van 836,73
2. Voor de helft in een perceel land groot een hectare, 98 aren, 75 centiaren gelegen op de grote Hazelaar te Berg, sectie A n° s 70a12, 13 inkom, 67, 571/2 voor een waarde van 1858,18
3. Voor het geheel van een perceel land groot 52 aren gelegen te Elewijt, sectie C n° 212 ink. Voor een waarde van 27,30
4. Voor 49 are, 18 centiare in een perceel land een grotere partij (de resterende 11 are 42 centiare competeren zijn vrouw, hun gemelde moeder) gelegen oap 't Nauwland te Elewijt = 929,35
5. Voor geheel en een huis en dependentiën met annexe groot 9 aren, 80 centiaren gelegen op 't Begijnhof te Elewijt, sectie D, n° 19, 20a, 22 bebouwd 30 = 6079,01

Dat zijn nalatenschap de volgende schulden bevat:

1. Voor de helft in een kap. 2575 - 30 september 1868 ten voordele van de fondatie Stock te Elewijt den 30 september 1843 ½ = 1287,50
2. Voor de helft in een kap. Notaris De Cock 30 sept. 1843 ½ = 800
3. ½ Obbl. 700 8 aug. 1853 ½ = 350

voor een totaal van 2.437,50

Dat bij testament voor de notaris gedeponereerd te Elewijt den 3 januari 1854, den overleden heeft gelegateerd aan de gemelde Maria Josepha Van Eijlen zijne echtgenote het vruchtgebruik gedurende gans haar leven voor het huis en erf voor beschreven waarover de wet toelaat in haar voordeel te beschikken.

Dat er bij dit overlijden geen ophouding van vruchtgebruik heeft plaats gehad noch geen overgang van fidicommisie, noch geen creanciën in 't actief en dat niemand anders dan zij van deze nalatenschap profiteert. Elewijt 15 mei 1856.

De ondergetekende en bovenvermelde Peeter Joannes De Coster en Petronella De Coster en dezelfde echtgenoot verklaren bij deze de gemelde aangifte goed te keuren zonder enige pretentieën, af te tekenen nopens gemeld huis en annexe volgens aangehaald testament, waarvan zij geen de minste rechten aftekenen.

Gedaan te Elewijt dato als boven.

De 8 juni declaratie gemaakt door de acht kinderen van wijlen Josephus Franciscus Peeters te Elewijt overleden den 1 april 1856, welke voor de helft had Vilvoorde Deurenborg f 9 land 48 a, 40 kl, 23 rev. 30,74 gedeposeerd den (betaeld niets).

Aangifte der nalatenschap van wijlen J.B. Peeters man van Anna Catherina Steenmans te Perk overleden 20 mei 1856.

De ondergetekende Anna Maria en Josephus Franciscus Peeters, landbouwers, wonende te Boekt onder Perk, doende keus van domicile ter, uitend ter dezer kantoor van den ontvanger Van Dessel in 't dorp te Elewijt.

Verklaren dat zij ieder voor de helft geroepen zijn tot het inzamelen der erfenis van wijlen Franciscus vader van Joannes Baptiste Peeters, te Perk als intestato

(zonder testament) overleden den 20 mei 1856, alwaar hij zijn laatste woonplaats heeft gehad.

Dat zij immobiliën nalatenschap, goed te weten: voor de helft in een perceel land groot 47 aren, 50 ct gelegen op den Hulst of Plattensteen te Perk S° c, N° 14a van het kadaster en aldaar gebracht voor een inkomen van 23 fr 75 centiemen, zo blijkt uit het hierneven gevoegd extract, welk inkomen genomen ingeval de wet van 17 december 1851 art. 3 formeert een kapitaal voor deze helft op 771,87 dit goed competeert den overledenen ingevolge een proces verbaal van openbare verkoping gesloten voor N° 15 Wirix te Leuven den 31 december 1838 tijdens het huwelijk met zijne gemelde vrouw Anna Catherina Steenmans.

De verdere goederen welke hierneven gevoegd extrakt bevatten zijn aan de gemelde Steemans mijne moeder aangedeeld bij akt gearafeert voor de notaris Van Bellinghen te Kampenhout den 14 augustus 1819 als voortkomende harer ouders en haar dus in geheel competerende.

Zij verklaren verder dat bij dit sterfgeval gene overgang van fidicommissie noch ophouding van vruchtgebruik heeft plaats gehad noch dat er in voordeel van de overledene geen bepande creanciën bestaan en eindelijk dat er niemand anders dan zij van deze nalatenschap profiteert.

Gedaan te Perk de 26 juli 1856.

Aangifte der nalatenschap wijlen Jacobina Wijns echtgenote van Henricus Steenmans te Elewijt overleden den 10 april 1856.

De ondergetekende 1. Joanna Philippa Steenmans ten deze vergezeld en bemachtigd van haar man Ludovicus Haesaerts, herbergier, woonende te Elewijt, 2. Vrouwe Theresia Steenmans, bijgestaan en bemachtigd van haren echtgenoot den heer Petrus Parein, vleeschouwer woonende te Antwerpen, 3. Colette Steenmans, landbouweresse woonende te Elewijt, 4. Anna Maria Steenmans, zonder beroep woonende te Antwerpen.

Doende alle lezing van domicilie ten uitvoer dezer ten kantoor van den gemeenteontvanger Van Dessel in 't dorp te Elewijt.

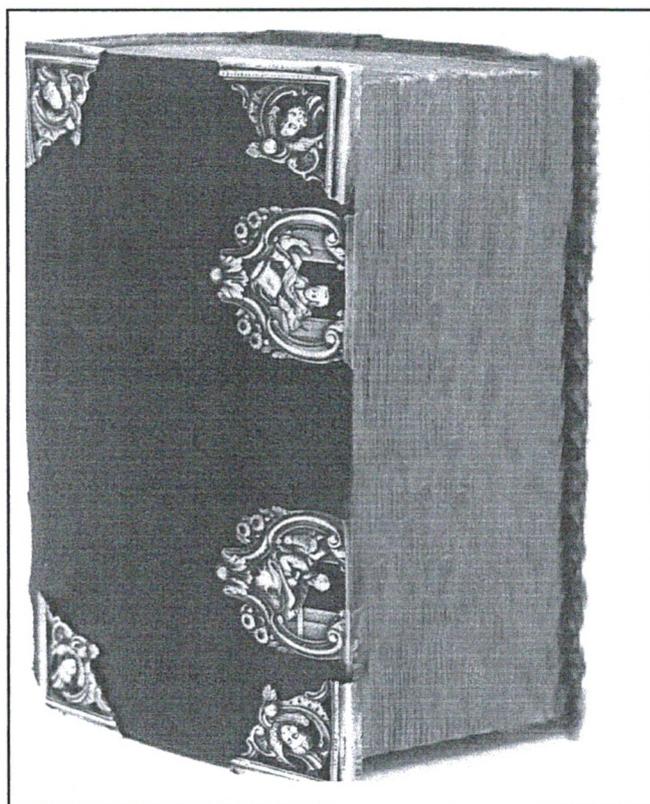
Verklaren dat zij ieder voor een vierde geroepen zijn tot het inzamelen der erfenis van wijlen hunne moeder Jacolina Wijns te Elewijt, ab intestato, overleden den 10 april 1856, alwaar zij ook hare laatste domicilie heeft gehad.

Dat here nalatenschap volgende Immeuble goederen vervat:

1. voor het geheel, in een huys, gebouw en hof, groot 8 are 35 ct. gestaen en gelegen in het dorp van Elewijt, sectio D Nos 184, 185, 186 van het kadaster, en aldaer gebracht voor een inkomen, het gebouw op 87 fr en de grond op 7 fr en 15 ct zoo blijkt uyt het hiernevens gevoegd extraks, welk inkomen, gerekend inbgevolge de wet van 17 Xber 1851 Art 3 formeert een kapitaal van 2931,75
2. voor de helft in 23 aren 85 cent land, formerende dry percelen nevens elkander op 't zweynbeer te Elewijt gelegen, sectie E Nos 149 k, 149 p, 149m van het kadaster en aldaer gebracht voor een inkomen van 16 fr 29 ct, zoo blijkt uit gemeld extrakt en welk inkomen genomen op den voet als voren, maekt een kapitaal voor deze helft van 366,93
3. voor de helft in een parceel land groot 48 aren, 20 cent., gelegen te Elewijt op 't Steenveld sectie D no 302 van het kadaster en aldaer gebracht voor eene revenu van 35 fr 66 ct zoo blijkt uyt aangehaeld extrakt en welck inkomen genomen alsvoren, vormt een kapitaal voor deze helft van 802,25

4. voor de helft in een huys en annexen hof, groot 4 aren 90 ct, gestaen en gelegen in 't dorp van Elewijt, sectie D nos 216b, 216c en aldaer gebragt voor een inkomen , het gebouw op 51 fr en de grond op 4 fr 54 ct zoo blijkt uit het opgemeld extrakt en welk inkomen gerekend op den voet als gezegd maekt een kapitaal van 4967,78

Dat haere nalatenschap de volgende hypotheekbaar schulden vervat:
voor de helft in een kapitaal van 1500 fr eysbaer den 1 januari 1867

Praat-café op 4 februari 2008

Rituelen.

Colette Vanderbeken
februari 2008

Wat verstaat men onder rituelen?

Rituelen zijn symbolische handelingen die steeds generatie op generatie, op zelfde wijze herhaald worden. Rituelen horen bij mensen. Hoever we ook terug kijken in de geschiedenis van de mensheid, steeds weer ontdekken we restanten van ooit uitgevoerde rituelen.

Welke rituelen waren er in de oudheid en door welke rituelen wordt onze huidige maatschappij beïnvloed en geboeid?

Zowel godsdienstige als niet godsdienstige mensen kunnen op cruciale momenten niet zonder rituelen. Rituelen geven van de weg tot het graf vorm en richting aan vreugde en verdriet.

Feesten en symbolen vormen een herkenbare kern van gemeenschappen en groepen, ook in de geloofsgemeenschappen.

Rituelen drukken onze identiteit uit en functioneren als barometer van de cultuur. Elke levensbeschouwing of religie, elke groep of gemeenschap heeft zijn eigen symbolen, feesten en rituelen.

Bij belangrijke fasen in het leven zoals geboorte, de overgang naar de volwassenheid, huwelijk, religieuze en sociale verbintenissen en de dood. Maar ook als een persoon een nieuwe weg wil gaan en opnieuw beginnen.

Als de mens geen woorden meer heeft om te zeggen wat hij voelt, denkt of geloofd, dan neemt hij de toevlucht tot symbolen .

We groeten elkaar en dat betekent dat we elkaar erkennen als mens. Zelfs bijna onmerkbaar knikken met het hoofd is een eenvoudige vorm van ritueel.

De Katholieke kerk.

De sacramenten, het liturgisch pastoraal jaar - kleur - kleding, het vieren van heiligen, de kerkboek, de bedevaartplaatsen, het kerkgebouw, kapel, kruis, altaar, brood en wijn, doopsel, 1ste en Plechtige communie, vormsel, huwelijk, begrafenis.

De Islam.

Het vrijdagsgebed, de ramadan, het suikerfeest, de koran, de moskee, bedevaart naar Mekka. Vijf gebeden per dag, vast uur. Reiniging van de handen vooraleer de moskee te betreden en ongeschoeid.

Traditioneel worden de vrouwen slechts beperkt of helemaal niet toegelaten in het moskeebezoek. Doordat vrouwen niet in dezelfde mate aan de officiële islam kunnen deelnemen, hebben veel moslima's hun eigen overgangsriten, zoals besnijdenis en het huwelijk ontwikkeld.

Het Jodendom.

De Thora - regels waarna de joden moeten leven, de Sabbat - is de zevende dag - rust, Pasen, de synagoog, Jeruzalem, de schrift, de gebedsmantel (wit met blauwe streep).

De Vrijzinnigheid. Vrij-denken, geen dogma's, humanisme, atheïsme.

Lentefeest voor zesjarige, feest van de vrijzinnige voor de 12 jarige. Symbool gele violet.

Vrijmetselaar: De symbolen verwijzen naar onzichtbare maar belangrijke dingen zoals gedachten, ideeën en gevoelens. De passer, de winkelhaak, de fakkel verwijzen naar de Middeleeuwse kathedraalbouwers. Ze leren ook de juiste verhoudingen tot de medemens.

In de Loge dragen de "broeders" een schootsvel en witte handschoenen, waarmee gesymboliseerd wordt dat ze zo zuiver mogelijk moeten werken aan de tempel van Salomo, dat wil zeggen het wereldbroederschap der mensen als een te voltooien bouwvak. De bijeenkomsten zijn een leerschool in levenskunst. De passer, de winkelhaak zijn enkele van hun symbolen.

Orthodox: De Grieks Orthodoxe gebruiken vooral olie om de lamp eeuwig te doen branden. Het Russisch Orthodox heeft haar wortels in de kerk van Byzantium. Ze maken een kruisteken met drie vingers (drievuldigheid), in de viering wordt de geboorte, dood en opstanding herdacht, vooral veel koorzang.

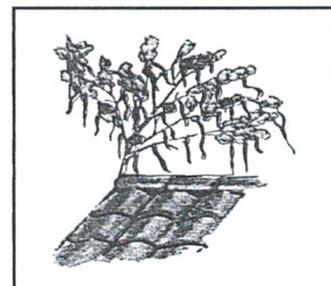
Protestant: Protestantisme is een stroming in het christendom, dat bestaat uit verschillende kerkgenootschappen (tiental). Bijbel, doop, avondmaal.

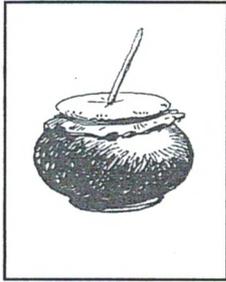
Boeddhisme: Boeddhistische rituelen zijn vanouds gericht op bezinning, het zuiveren van de geest. Dagelijks offeren ze fruit, water, bloemen of geld voor het boeddhabeeld. Dagelijks lopen mensen een aantal keren rond een stoepa. Boeddhisten kennen geen ritueel rondom de geboorte alhoewel het kind toch naar de tempel wordt meegenomen. Trouwen is een burgerlijke aangelegenheid, maar ze gaan wel kaarsen aansteken, wierook branden en bloemen neerleggen. De boeddhisten worden heel kort na de dood gecremeerd en de as bewaard in een stoepa (hoop steen). Ze hebben drie belangrijke jaarfeesten.

Laten we het houden bij onze eigen ervaringen.

Microkosmos: het creëren van een dorpsgemeenschap rond een bepaalde waterweg. Het leggen van een eerste steen. Het bouwen van een eigen huis en het aanbrengen van de mei bij het afwerken van het dak.

Zonnewende 21 december: de zonnewende die in de winter, op de kortste dag (en dus de langste nacht) plaatsvindt en de winter inluidt heet "winterwende".

Joelfeest of nieuwjaar 1 januari: met nieuwjaarsnacht of dag, wensen we aan iedereen een *"Gelukkig en gezond Nieuwjaar"*. In bepaalde dorpen is het een jaarlijks ritueel te zingen van deur tot deur *"Nieuwjaarke zoete, het varken heeft vier voeten, vier voeten en een staart..."*. Een muzikant met een rommelpot (een doos waarop een (blaas) vel van een varken was vastgemaakt, in het midden stak een stok, waarmee men muziek (lawaai) maakte).

De misdienaars mochten dan in de kerk geld rondhalen.

Bij nieuwjaar past ook een nieuwjaarsbrief. In de school werd een tekst op bord geschreven dat de kinderen moesten naschrijven voor *"Lieve ouders, lieve peter en meter"*. Na het voorlezen van de nieuwjaarsbrief werd aan peter of meter een peperkoek in de vorm van een hart gegeven, de doopkinderen kregen van hun, een cent.

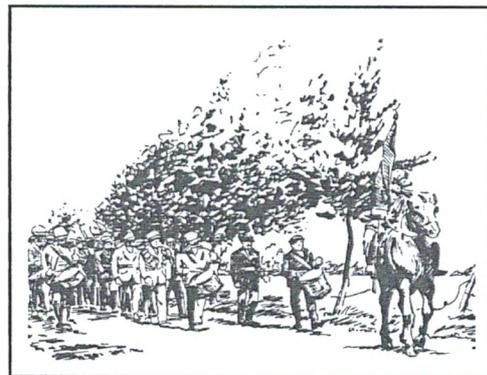
Nieuwjaarskaarten zijn pas vanaf Wereld Oorlog I in voege. Nu gebeuren de wensen per GSM of Internet.

Drie koningen 6 januari: In sommige dorpen was het de gewoonte om verkleed in koningen *"Casper, Melchior of Baltazar"* van deur tot deur te gaan zingen. In Elewijt zingen ze nu nog *"Drie-Koningen"*.

Verloren maandag: Is de eerste maandag na Drie Koningen, dan wordt er vooral in Antwerpen en Doornik worstenbrood geserveerd. Het is een alom gevierd teerdag.

Sint-Antonius-abt 17 januari: Hij is de varkenspatroon, aan de kerkdeur werden die dag varkenskoppen verkocht, een traditie dat in Weerde bestaan heeft en nu nog bestaat in Houtem (Vilvoorde). Het was ook de dag van de hanengevechten en hanenkappen, een traditie dat in Weerde met kermismaandag werd gedaan.

Sint-Sebastiaan 20 januari: hij is de beschermer van de handbooggilden. Bij morgen dauw werden de leden één voor één aan huis opgehaald, en telkens werd een glasje jenever gedronken en samen trokken ze in stoet naar de ochtendmis en naar hun lokaal om boterhammen met geperste kop te smullen, nadien volgde het teerfeest. Ze feesten gedurende drie dagen

Lichtfeest of Lichtmis 2 februari: Het feest komt van de Romeinen, waarbij het vuuraspect centraal stond.

Het herinnert ook aan de kerkgang van Maria na de geboorte van Jezus. (Vroeger deden de moeders hun kerkgang na een geboorte).

Om het ontkiemen te bevorderen liet men een druppel van de gewijde kaars vallen tussen het zaaigraan. Men ontstak een kaars, als bliksemschichten boven het huis en de stal door de lucht flitsen met ratelend dondergerommel.

Licht voor iemand die op zijn uiterste lag, men gaf hem/haar een brandende kaars in de hand, na de laatste snik, blies een van de burens de kaars uit.

Het is ook, één van de traditionele pannenkoekdagen.

Valentijn 14 februari: In de oudheid, iedere 15 februari, offerde twaalf priesters een bok aan hun god Faunus Lupercus. Deze goddelijkheid, half wolf, half bok, maakte de vrouwen vruchtbaar en beschermde de kudde. Op het einde van het ritueel, raakte de hogepriester het voorhoofd aan van twee novieten met bloed van het offermes en reinigde het met melk. Dan, vroeg de priesters aan de jonge mannen gekleed in een bokkenvel, de stad in te trekken. Daar moesten ze met het vel van het geofferde dier de vrouwen slagen om de melkstijging te bevorderen. In de 5de eeuw vóór J.C. heeft paus Gélase de 1ste het heidens ritueel verboden en stelde hij Sint-Valentijn in als feest van de verliefden op de 14de februari. Nu is het vooral een commercieel feest.

Assewoensdag: Op assewoensdag haalde men een kruisje, de as kwam uit verbrande palmtakjes. Men moest proberen het kruisje zolang mogelijk op zijn voorhoofd te bewaren. *“De betekenis is dat we van as zijn en tot as zullen wederkeren”.*

Greef van halfvasten: een ritueel dat we alleen van onze grootouders kennen.

De magere vasten periode werd even onderbroken door een prettige dag, de komst van Sinte-Greef, hij bracht lekkers.

De viering van Halfvasten kreeg de betekenis .

van slotfeest van de winter. Men verbrandde de winter onder de vorm van een stroman met lover en linten en men haalde daarna feestelijk de lente in onder de vorm van de Graaf van Halfvasten.

Vastenavond / carnaval: Vastenavond was in onze streken een voorbereiding tot de lange vasten. Het op smullen van de bederfelijken voorraad, die men tijdens de vasten niet mocht eten.

Het woord *“carnavaal”* herinnert aan het woord *“carnelevare”* (vlees opruimen). Bij eten hoort drinken en, als het volk feest viert, dan gebeurt dat op uitbundige wijze.

Meestal is er dan ook een carnavalstoet en verkleeden te mensen zich, het is ook de enigste dag dat men een masker mag dragen.

Palmzondag - zondag voor Pasen: Dan worden er palmtakken gewijd. De boeren hadden de gewoonte om op iedere hoek van hun akker een palmtakje te steken ter bescherming van hun akkergewassen. Ook thuis werd achter het kruisbeeld een palmtak gestoken ter bescherming van het gezin.

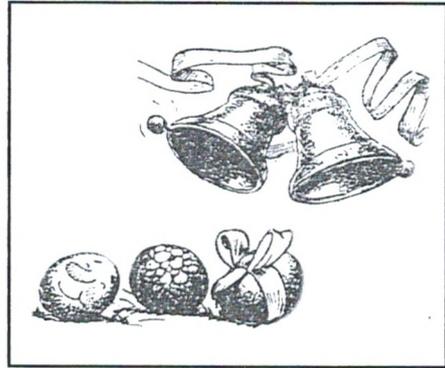

Witte Donderdag: voetwassing. Vroeger was die dag, gedurig aanbidding van het heilig sacrament

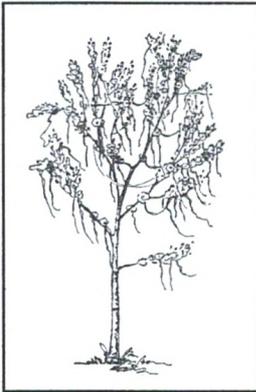
Goede Vrijdag: dood van Jezus op het kruis, dan wordt meestal de kruisweg gedaan.

Paaszaterdag: dan wordt in de kerk de voetwassing gedaan en het water gewijd.

Pasen: Met Pasen kwamen de klokken terug uit Rome, dan mochten de kinderen paaseieren rapen, echte eieren, suikereieren versierd met bloemen (1914), chocolade eieren. Het was ook de mode om dan nieuwe kleren te kopen of laten maken, op zijn paasbest zegt het spreekwoord.

Vaderdag: (15de maart) commercieel aangepast.

Meifeest: Feest op de overwinning van de winter. Het planten van de meiboom blijkt wel een specifiek Germaans gebruik te zijn. De meiboomplanting was een volksfeest bij uitstek in een dorp. De meigraaf vooraf verkozen zet zich midden in een kring meisjes, die rond hem dansen. Het uitverkoren meisje wordt meigravin.

(De heemkring van Heist-o/d Berg organiseert nog elk jaar een meiboomplanting en een verkiezing).

Moederdag: (1ste zondag van mei), commercieel aangepast, was oorspronkelijk op 15 augustus.

Zomer zonnwende 21 juni: De zomer zonnwende is de gebeurtenis, waarbij de zon, vanuit de aarde gezien, de meest noordelijke of zuidelijke positie bereikt. Op de aarde wordt deze positie gemarkeerd door de beide keerkringen.

Geïnteresseerden verzamelen rond de prehistorische steencirkel-monument Stonehenge in het graafschap Wiltshire.

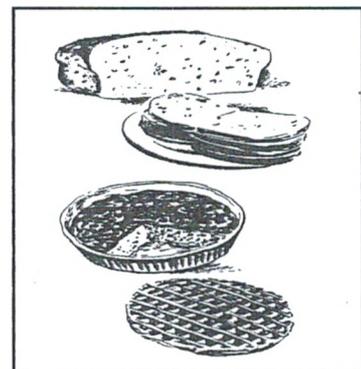
Sint-Jan (24 juni): worden de eerste asperge gestoken. De boeren moeten dan hun pacht van de huurgronden betalen.

Oogstfeest: (15 augustus) dan wordt meestal moeder gevierd (vooral te Antwerpen).

Het is ook bedevaartdag, te Zemst naar Onze-Lieve-Vrouw van het Hammeken.

Als de laatste schoof of de laatste zak aardappelen is binnengereden, dan volgt de fooi en het feest, krentenbrood en taart.

Als het graan van de velden is weggevoerd mochten de armen komen oogsten, tenzij de vrekkelijke boer een "vreewisch" plantte, wat wilde zeggen dat het veld niet mocht worden betreden.

Sint-Baafs (Bamis) 1 oktober:

Bamisweer zijn herfstbuien en kouderegenlagen.

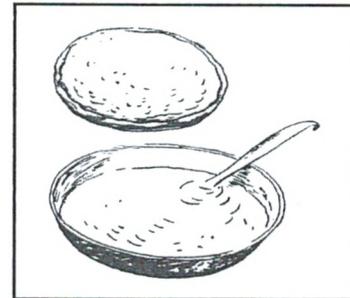
Op deze dag verviel de pacht der hoeven en landerijen.

Wodanfeest of Halloween 31 oktober: Halloween kan teruggaan tot de Druïden, dit feest was een rituele nieuwjaarsviering.

Allerheiligen 1 november: Met Allerheiligen wordt vooral de kerkhoven bezocht als herdenking van de overledenen en er worden vooral chrysanten op de graven geplaatst. Dan worden er pannenkoeken gebakken.

Sint-Hubertus 3 november: Met Sint-Hubertus werden er brood gewijd en uitgedeeld tegen de hondsdolheid. (Te Elewijt werden de mensen en de dieren gebrand met ijzers tegen hondsdolheid er was vroeger ook een begankenis).

Op vele plaatsen gaan de jagers die dag in vriendschap op jacht.

Sint-Maarten 11 november:

Onder het zingen van bedelliederen trekken de kinderen van deur tot deur. Te Weerde, tekst van het oorspronkelijke liedje. (We komen al om de nieuwe, de oude is verteerd, we zouden zo graag een vuurtje stoken, we weten niet wat u heeft, stookt vuur, maakt vuur, Sinte

Maarten is hier, Sint Maarten korfje, hier woont een goede vrouw, die wat gerne geven zou, geeft wat en houdt wat tot toekomend nog wat, liedje is gezongen met heel goede moed, koffie met suiker is heel, heel goed). Bij de KWB worden die dag pannenkoeken gebakken, de kinderen zijn uitgenodigd in "Ons Huis", Kustersvoetweg.

Vroeger werd er brandstof verzameld en opgestapeld tot een groot vuur. Deze vuren, die oorspronkelijk "offervuren" zouden zijn geweest.

Met Sint-Maarten was het ook slachttijd. De burenhulpers hadden zo recht op een paart, evenals de slachter die gewoonlijk de maag, milt en staart meenam. Die dag worden ook de slachtoffers van beide oorlogen herdacht.

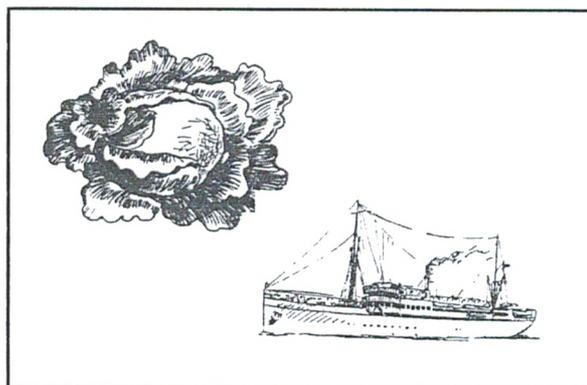
Sint Andries 30 november: Dat was ook een dag dat de boeren hun pacht moesten betalen aan de heer.

Sint-Niklaas (6 december): de grote kindervriend brengt speelgoed en snoep voor de kinderen, hij komt met zwarte piet en zijn ezel over daken en laat het in de schouw vallen. Nu komt hij per boot of trein en wordt afgehaald met muziek.

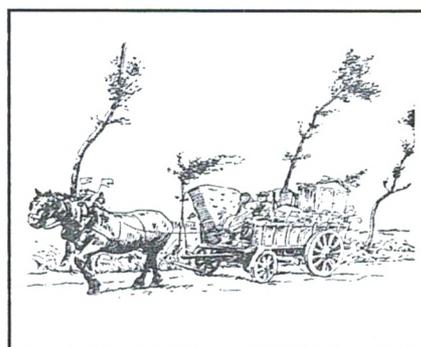
Advent: De advent-krans is een recent fenomeen en vooral commercieel in bloemenwinkels aangeprezen.

Kerstmis 25 december (datum 300 jaar geleden in Rome gekozen). De kerstboom is een overblijfsel van de Duitse bezetting in 1914. Na Wereldoorlog II werd de stronk uit het open haard een gebak.

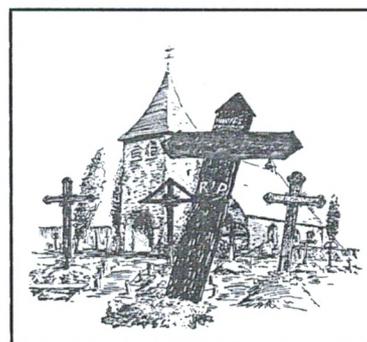
Geboorte: De kindjes worden gebracht met de boot of gevonden in een kool. Planten van een boom, de boomsoort in overeenstemming met de verwachtingen die men heeft van het kindje. De doopnaam doet nu afbreuk van de gewoonte van onze volksaard. Aan het vervaardigen van een kindskorf en het versieren van de wieg werd veel aandacht besteed. Het doopkleed is wit. De kleur van de geschenken voor een meisje is roos, van de jongen blauw. Suikerbonen vallen uit de doek bij het doopsel nadat er water wordt gegoten over het hoofd van het kindje.

Huwelijk: Verliefden kerven een hartje in een boom om de relatie te vereeuwigen. Aan de vooravond van het huwelijk werd er geschoten, meestal door de buurjongens, de burens strooiden zand van het huis van de bruid naar het gemeentehuis en de kerk. Na het feest trok het bruidspaar naar zijn eigen woonst met een kar volgeladen.

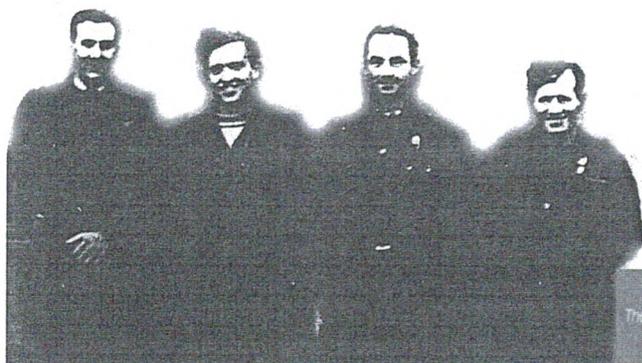

Dood: Een kruis werd aan de deur geplaatst om het overlijden bekend te maken. De grote klok luidt voor een man en de kleine voor de vrouw. Alle spiegels in het huis werden afgedekt. De vensters werden gesloten. Er worden doodsbriefjes gestuurd naar vrienden en kennissen. De vooravond van de begrafenis wordt de dode gegroet (nu meestal in het mortuarium. De rouw (zwart) wordt gedragen. In de kerk bij de offergang worden gedenkprentjes uitgedeeld, met foto of gelegenheidsbeeld. Na de begrafenis wordt een rouwmaal aangeboden. Op de grafzerk worden verschillende motieven geplaatst, van kruis tot palmtak, foto, geknakte boom, twee handen door elkaar gestrengeld, enz...

10 februari 2008, Kranslegging aan het monument in het Blossodomein.

De koninklijke kring Reserveofficieren Mechelen en Bloso organiseren jaarlijks een kranslegging aan het monument dat vier jaar geleden werd opgericht ter herinnering aan deze vier Australische soldaten van het vliegtuig Mitchell gevallen op 2 februari 1945.

Eveneens de zeven bemanningsleden van de Halifax gevallen te Zemst op 29

mei 1944 worden herdacht.

The memorial was erected in remembrance of the four crew members of B-25 Mitchell Mark II PW224 98 Squadron RAF - crashed on this spot 2nd February 1945

Pilot Officer	B.I.H. HICKS	RAAF	Pilot
Pilot Officer	G.A. WINTER	RAF	Navigator/Bomb Aimer
Pilot Officer	E.A. BOGAN	RAAF	Wireless Operator/Air Gunner
Flight Sergeant	A. BARKER	RAF	Air Gunner

and in remembrance of the seven crew members of Halifax III HX 267 466 Squadron RAAF - crashed in Zemst 28th May 1944

Pilot Officer	K.C. PAGE	RAAF	Pilot
Warrant Officer	L.W. CAIN	RAAF	Bomb Aimer
Warrant Officer	J.E. BROWNE	RAAF	Navigator
Warrant Officer	W.W. BEAVAN	RAAF	Wireless/Air Gunner
Flight Sergeant	W.J. MOODY	RAAF	Rear Gunner
Sergeant	W. IMPEY	RAF	Mid Upper Gunner
Sergeant	A.J. COX <small>survivor</small>	RAF	Flight Engineer

The crews are buried at Brussels Town Cemetery

Zondag 10
februari
2008.

Kranslegging door Staf Floridor,
vergezeld van Louis Gooris.

De Kadasterkaarten van Popp, een sleutel tot uw lokale geschiedenis.

Donderdag 6 maart 2008.

W. Ronsijn en Prof. Dr. Juul Hannes

W. RONSIJN. De kadasterkaarten van Popp, een sleutel tot uw lokale geschiedenis. Historische geografie van Aarschot, Asse, Halle en Tienen aan de hand van de kadasterkaarten van Popp. Liberaal Archief in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant. Leuven, 2007.

Enkele gegevens uit het boek:

ALGEMEEN:

- * openbare weg: dubbele volle streep
- * private weg: dubbele onderbroken streep
- * belasting op grond: gelijkheidsprincipe van Franse Revolutie, fysiocraten, belang van landbouw
- * 1808: perceelsgewijs kadaster
- * werkwijze:
 - a) oppervlakte gemeente in kaart brengen
 - b) de schatting van de opbrengst van de onroerende goederen
 - c) vastlegging in documenten
- * 1802-1808: kadaster "*par masses de culture*"
- * Historical GIS universiteit Gent

AARSCHOT: landschap

- * toegepast voor reconstructie van het landschap in Langdorp
 - * ecologische geschiedenis
 - * landschapsgeschiedenis
 - * natuurlandschap werd omgezet in cultuurlandschap
- Hageland: tussen Diest, Aarschot, Leuven en Tienen
- * op de kaart van Popp kan men de volgende gegevens vinden:
 - a) de huizen: het aantal, hun verspreiding in de gemeente
 - b) het grondgebruik: de aanwending van gronden als akkerland, weiland, bos...
 - c) de perceelsstructuur: blokpercelen of reepercelen
 - * plaveien van wegen?
 - * verschil wegen- paden
 - * vochtigheid: broek, beemd, ven (plas of moerassig gebied)
 - * bewoning: verspreid (gehuchtendorp) of geconcentreerd
 - * voorkeur voor bewoning: reliëf (vlak), waterhuishouding (geen overstromingen)
 - * diversiteit: akkerland, bos, weiland, hooiland, woeste gronden
 - * de nederzetting ligt centraal tussen de diversiteit van soorten landen

- * overstromingsgebieden: grasland voor het vee, hooiland voor het hooi en later voor het vee
- * naaldbos voor mijnhout
- * heide: plaggen steken en potstal
- * heideplag + mest voor de akkers
- * indeling percelen:
 - a) blokpercelen: rechthoeken, rijke boeren, individuele uitbating
 - b) repelpercelen : arme boeren, oorspronkelijk gemeenschappelijke uitbating
- * natte gronden:
 - a) gemene gronden: broek, donk
 - b) privé-gronden: beemd
- * gesloten of open karakter (hagen)
- * verklaring repelperceel:
 - a) delen van gemene gronden
 - b) technisch: liefst lange afstanden, want een primitieve ploeg draaide niet.
- * een gesloten landschap met hagen bij Ferraris

Resultaten:

- a) verspreide nederzettingen (niet geconcentreerd rond de dorpskern)
- b) iets meer dan de helft was akkerland rond 1850
- c) er bleef nog veel bos over
- d) overwegend blokpercelen was wijst op individuele uitbating

HALLE: landbouw

- * toegepast op Lembeek en Buizingen
- * doel: reconstructie van de bezitsverhoudingen op het platteland op de kaart van Popp vinden we:
 - a) het individueel grondbezit: de lijst van de bezittingen van de eigenaar
 - b) de verdeling van het grondbezit
 - * einde van overlevingslandbouw: crisis 1845-1847, landbouwcrisis 1880
 - * het platteland was de melkkoe voor de stad (stedelingen eigenaars van de gronden op het platteland)
 - * pacht prijs: 1846: 90 fr per ha of 100 werkdagen

Resultaten:

- a) de grootgrondbezitters: Arenberg (de grootste van het land) in Halle, vooral bos, Claes in Lembeek (jeneverstokers)
- b) Halle en Lembeek: grote bezitsconcentratie en sterke eigendomsversnippering
- c) Buizingen: geen uitgesproken grote grondbezitters en geen verregaande eigendomsversnippering

TIENEN: industrialisering en verstedelijking

- * op de kaart van Popp vinden we:
 - a) de fabrieken en nijverheidsgebouwen
 - b) de huizen en hun kadastraal inkomen (de plaatsen van de statige huizen van de beau monde, van de arbeiderswoningen en van de armoedige huisjes van de armen)
 - c) de ontsluitinginfrastructuur: wegen, waterwegen en treinstation

Resultaten:

- a) 3 suikerfabrieken
- b) de werkhuzen van Gilain waren ook belangrijk
- c) de stad was nog niet volgebouwd
- d) de stad breidde uit richting station (belang van stationsstraat) en richting Hoegaarden

ASSE: wonen

* op de kaart van Popp vinden we:

- a) de bebouwingsdichtheid: de verspreiding van de woningen over de gemeente
- b) de woonkwaliteit: kadastraal inkomen en oppervlakte van het bebouwd perceel
- c) de maatschappelijke ongelijkheid door de kwaliteitsverhouding binnen het woningbestand van een gemeente als geheel te bekijken

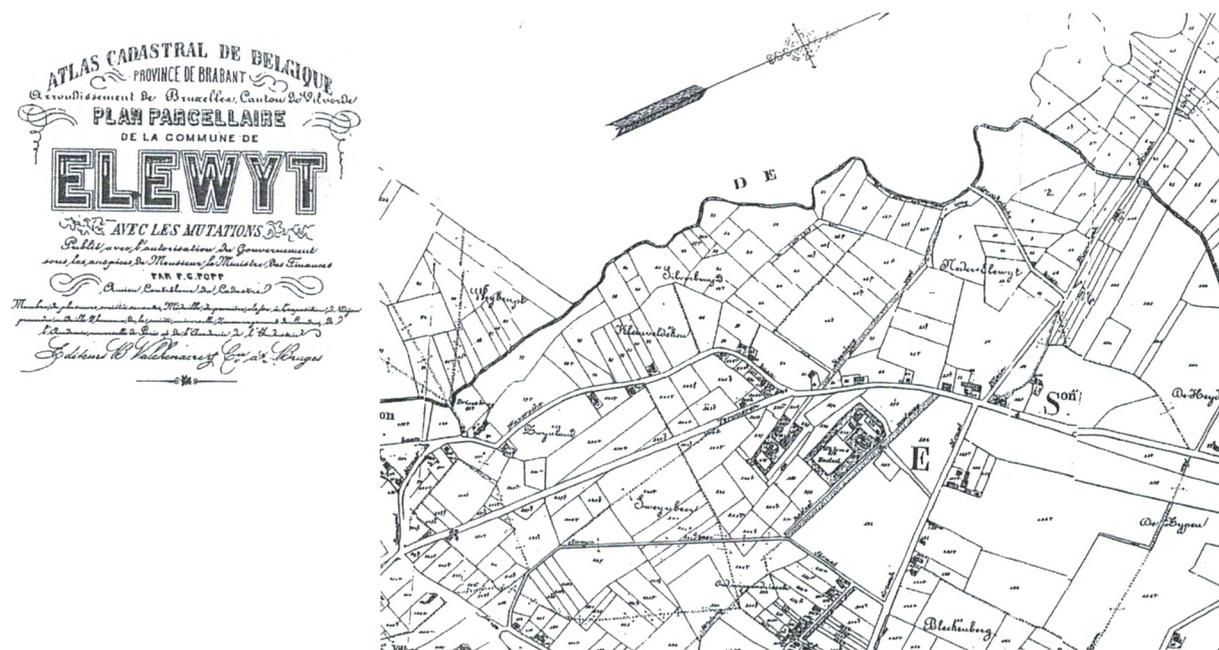
Resultaten:

- a) bebouwingsdichtheid was nog vrij laag
- b) de duurste woningen lagen in de kern van Asse
- c) de maatschappelijke ongelijkheid was het hoogst in Asse en Zellik, in de andere gemeente vooral in Relegem was het lager

Voordracht met workshop

Organisatie: Provincie Vlaams-Brabant
Liberaal Archief VZW
Heemkring "de Semse"

Voorbeeld kaart.

De geschiedenis van Delhaize en de supermarkten in Europa

Machteld De Schrijver

Precies 50 jaar geleden, op 18 december 1957, opende Delhaize-De Leeuw de eerste zelfbedieningssupermarkt aan het Flageyplein te Brussel. Op nog geen 10 jaar tijd werden dergelijke complexen in België een vertrouwd onderdeel van elke grootstad of belangrijke deelgemeente, gelegen aan een belangrijke autoweg.

Van kleinhandel tot supermarkt

Vanaf de Middeleeuwen tot ca. 1880 kon de burger naar verschillende locaties gaan om zich te voorzien van allerlei behoeften. Er waren zowel algemene als gespecialiseerde markten en specifieke, overdekte verkoopshallen die de voedingsmiddelen aan de man brachten. Denken we maar aan de vismarkt in Brugge of de vlees - en broodhalle in Brussel. In navolging van Parijs werden indrukwekkende grootwarenhuizen gebouwd. Het waren hoogstandjes in architectuur die met hun verglaasde voorgevels, luxueuze inrichting en vele verkoopsters de klanten tot aankopen moesten uitnodigen. Voor de arbeidersgezinnen waren er de filialen van de cooperatieven, zoals deze van de "Vooruit". In 1867 beslisten de broers Delhaize om onder één zelfde "logo" en met vooraf aangekondigde prijzen drie verschillende soorten producten te verkopen. Nog steeds wordt dezelfde filosofie gehanteerd. Belangrijk zijn "kwaliteit" en een groot assortiment van koloniale producten, wijnen, likeuren en brandewijnsoorten. Van in 1867 werd ook bepaald dat 2/3 van het aanbod voedingsmiddelen zouden zijn. Dit is nog altijd een belangrijk kenmerk voor een supermarkt. De eerste Delhaizewinkels waren klein en verkochten naast conserven en voorverpakte producten zoals chocolade de meeste dingen per stuk of per gewicht. De winkels waren ondergebracht in privé-huizen, voorzien van een opvallend logo en de klanten werden bediend door een zaakvoerder of winkelbedienden.

Een paradox: de economische crisis wordt de start van de massaconsumptie.

Door de crash van de Beurs van New York in oktober 1929 was men verplicht na te denken over een ander beleid en concurrentieel te blijven. In de V.S. dacht men een nieuwe tactiek uit. In 1916 had de kruidenier C. Saunders in Memphis al voor een revolutie gezorgd. De klant ging zelf aan de slag (zelfbediening), werd langs bepaalde plaatsen geleid en tot impulsief aankopen aangezet. Een vooraf gevoerde reclame had het initiatief bekend gemaakt. Door de crisis inventief geworden, werd er nog twee bijkomende elementen aan toegevoegd. De ruimten werden herbruikt (zoals garages en loodsen) en massaal aangekochte producten werden van de vloer tot het plafond opgestapeld. Door de hoge opstapeling werd het woord "super" toegevoegd en ontstond de term "supermarkt". Michaël Kullen opende op 4 augustus

1930 en bracht ca. 1100 producten in een verbouwde garage, in de wijk Queens van New York, aan de man. Het succes was spectaculair; In 1937 werd er reeds in de V.S. een "Super Market Institute" opgericht. Supermarkten krijgen het eerst navolging in Europa in Engeland, Zwitserland, Zweden, Frankrijk en Nederland. In België zal Priba als eerste, meer bepaald in Gent (1950) een supermarkt openen. De stijgende welvaart in de fifties, na de ontberingen van de tweede wereldoorlog vergeten en het Marshallplan, met ingerichte seminaries, missies en trainingen zorgen voor een verdere boom bij Priba, Grand Bazar en Delhaize. Meer en meer gezinnen hebben een auto. Zo wordt- waar men vroeger om de hoek en te voet snel winkelen ging- een bezoek aan de supermarkt in de periferie of een shopping center, voorzien van een grote parking een wordt een familiaal uitje.

De eerste shopping centra waren deze van Woluwe en van Sint-Niklaas, gebouwd tussen 1968 en 1972. De supermarkten bevinden zich nu in de stad, in de buitenwijken en in grote verkoopscomplexen.

De evolutie van de supermarkt: van fantasieloze schoenendoos tot ecologisch hoogstandje

De eerste supermarkten werden ondergebracht in bestaande gebouwen. De Delhaizezaak aan het Flageyplein was ondergebracht in een recente woonwijk en een nieuw appartementsgebouw. De ruimte was 400 m² groot en had, door zijn bijzondere inrichting (met hulp van de specialist P.K. Halstead), zijn kleurrijke en goed verlichte gevel, de eerste winkelwagentjes en een goed uitgetekende bewegwijzering voor de klanten bij de huisvrouwen een zeer groot succes. Vervolgens opende Delhaize een filiaal in Antwerpen, Hasselt, Charleroi, Luik en Alsemberg. In Brussel kwamen er nog twee zaken bij: een aan de Eskadronstraat te Etterbeek, vlakbij de Sint-Michielslaan, die in 1960 van start ging, ingericht in een oude garage en een in Laken, in de wijk "Mutsaard", die onlangs met een uiterste zorg voor minimaal energieverbruik grondig werd vernieuwd. De gestandaardiseerde inrichting en het stereotiepe uitzicht bleef ca. 30 jaar in voege. In de laatste 15 jaar werd de supermarkt ook een studie-object van architecten en werden nieuwe eisen zoals duurzaamheid, aanpassing aan het landschap en de zorg voor het milieu belangrijk. De expositie heeft dank zij de verwijzingen naar spectaculaire realisaties in o.a.. Engeland en Oostenrijk, ontworpen door Claude Parent, Grimshaw en MPreis ook de steun gekregen van Europalia. Er staat een ook niet gerealiseerd maar zeer esthetisch en groen project van de groep Samyn en Parnters tentoongesteld, bedoeld voor Halle. Op het einde van de tentoonstelling wordt ook het belang van de supermarkt in de kinderliteratuur, de fotografie en de poëzie belicht. Interviews zijn interessant voor allerlei weetjes, zoals de verschillen in de supermarktinrichting tussen Nederland en België, de kritieken op de winkelwagentjes en het voorverpakt vlees.

De expo in het filiaal van het "Civa buiten de muren", had plaats tot einde februari en was een esthetisch genoeg voor het oog en kan door de vele geëxposeerde stukken als mooie hommage aan de 50er jaren en een start van de herdenkingen van de expo 58 in 2008 aanzien worden!

Colofon.

De Semse kroniek - januari/februari/maart 2008
24ste jaargang

Heemkundige kring "de Semse" vzw
vereniging zonder winstgevend doel
opgericht in juni 1985
ondernemersnummer: 432.094.418
bibliotheek/wettelijk depot: 27982
GSM: 0473/86.50.31 na 18 uur.

Erfgoedhuis "de Semse"
Schoolstraat 13/1 1980 Zemst
secretariaat: Vredelaan 48 1982 Zemst (Weerde)
tel: 00 32 (0) 15.62.07.40
email: colette.vanderbeken@pandora.be

Mannaerts Fons, voorzitter
Floridor Staf, o/voorzitter
Vanderbeken Colette, secretaris
Buelens Paul, bestuurslid
De Blander Walter, bestuurslid
De Broeck Roger, bestuurslid
Lambrechts Agnes, bestuurslid
Vermeulen Marie-Louise, bestuurslid

verantwoordelijke genealogie/paleografie
Lambrechts Agnes
Loosen Libert

redactie: Vanderbeken Colette
fotografie: Mannaerts Fons
Minnes Alida
Loosen Libert

Lidmaatschap: € 20
Steunend: € 40
Ere: € 50
advertenties: € 50

(adverteerders ontvangen gratis "de Semse Kroniek en de Nieuwsbrief")

Het lidmaatschap geeft recht op:
de Semse kroniek x vier
nieuwsbrief x twaalf
toegang tot voordrachten, lezingen, praatavonden, tentoonstellingen
tussenkomsst bij uitstappen.

Verantwoordelijke uitgever heemkring "de Semse" - Vanderbeken Colette
De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun publicatie.

